

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on filed at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. A. S. Burlison, Postmaster General.

Office of Worcester, Mass.

No. 35 Vol. VII.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS., 2 d. Rugsėjo (Sept.), 1920 met.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879. 5 cents per copy

Metai 8

Lietuvių kariuomenė užėmė Vilnių. Gelžkelio linija Vilnius-Gardinas Lietuvių rankose.

DIDELĖS AUDROS SIAUTĖ MASSACHUSETTS IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. SUNAIKINTA DAUG TABAKO, JAVŲ IR SUGRIAUTA DAUG ĮVAIRIŲ TRIOBESIŲ. STREIKUOJA 12,000 BROOKLYN RAPID TRANSIT CO. DARBININKŲ. VAIKŲ KELIONĖ APLINK ŽEMĖ. BOLŠEVIKAI SUMUSĖ LENKUS.

KABLEGRAMA IŠ KAUNO.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje gavo nuo g. Klimo iš Kauno sekamą kablegramą: 27 d. rugpjūčio Lietuvos valdžia pasiuntė į Varšavą Sapiehai notą, pareiškiančią Lietuvos neutralumą Rusų-Lenkų karo reikaluose ir pranešančią Lenkų kariuomenės vyriausybei neperžengti Lietuvos ribų, kurias sergsti Lietuvos armija. Suvalkų rėdyboj, kur dar nėra nustatytos sienos, pasiulyta laikina demarkacijos linija — Grabovas - Augustavas - Sztabin (?).
Vinikas.

LIETUVIŲ KARIUOMENĖ UŽĖMĖ VILNIŲ.

Washington. — Lietuvos Atstovybė Amerikoje gavo iš Kauno sekamą kablegramą: "Šiandien (24 d. rugpjūčio. "Amer. Liet." Red.) mūsų kariuomenė užėmė Vilnių. Gelžkelio linija Vilnius-Gardinas, išskyrus Gardino miestą, yra mūsų rankose. Mes nuginkluojame bolševikų kareivius, kurie eina per mūsų sieną. Bandome priversti Lenkus pagerbti mūsų teritorijas be konflikto."
Vinikas.

ZYDAI ŠMUGELNINKAI.

Kaunas (Elta). — Kaltinimų valdžioje žydai šmugeluoja bolševikams prekes. Parsiveža bolševikų laikraščių ir dalina žmonėms dykai. Malėtų valdžioje yra likę lenkų agitatoriai ir jie tikrina žmonėms, kad lenkai dar sugrįžs. Komunistų laikraščių ir atsišaukimų kol kas netruksta.

KOMUNISTAI SUNAIKINO ORLAIVIUS.

Londonas. — Iš Berlyno pranešta "London'o Times'ui," jog Pintsche dirbtuvių darbininkai, kurių didžiauma esą komunistai, sunaikino arti \$2,000,000 vertės amunicijos ir orlaivių, kuriuos buvo nuo vokiečių konfiskavę sąjungiečiai. Tame naikinimo darbe dalyvavo 3,000 darbininkų, prieš kuriuos buvus atsiūsta vokiečių kariuomenė, bet ji pasirodžius persilpna kovoti su darbininkais ir sulaukty juos nuo savo pasiryžimo. Vokiečių valdžia pasiuntė į tą vietą savo atstovus.

BOLŠEVIKAI RENGIA SI PRIE NAUJO OFENSIVO.

Delegatai apledo Minską.

Londonas. — Bolševikų militaris pranešimas iš 29 d. rugpjūčio pareiškia, jog bolševikų kariuomenė keletą kilometrų 4 mylios ir rytus nuo Brest - Litovsko užėmė, o Lembergo srityj eina smarkūs mušiai. Krymo srityj, Oriekovo bare, bolševikų kariuomenė paėmė iš gen. Wrangelio vedamos kariuomenės 150 belaisvių, 11 kulkosvaidžių ir 4 kanuoles.

Danų laikraščio "Berlingkske Tidende" korespondentas praneša iš Karaliaučiaus, nors lenkų pranešimai yra vienas kitam priešingi, bet vis dėlto matyt, kad bolševikai rengiasi prie didelio kontr - puolimo — naujo ofensivo.

Gardina, kurį buvo užėmę lenkai, bolševikai atsiėmė atgal ir priverstė lenkus evakuoti Bialystoką.

Visu frontu — nuo Grajevo iki Brest-Litovsko, eina karšti mušiai ir jeigu rusams pasiseks pralaužti lenkų eiles, tai didelis lenkų skaičius turės eiti per sieną į Vokietiją. Einantis nuo Augustavo iki Gardino bolševikų frontas gavo žymių pastiprinimų. Atvežta 36 vagonai pilni amunicijos.

Rusų delegacija Londone išleido pranešimą charakterizuojantį lenkų pranešimus apie milžiniškus rusų armijos nuostolius, kaip paprastas pasakas, kurioms tik lenkai gali tikėti. Pietų Rusijoje bolševikų kariuomenė pasekmingai veikia prieš gen. Wrangelį. Pastarojo pranešimas apie užėmimą Novorossysko ir Eketerinodaro yra jo paties sugalvotas padaras.

Skundžianties lenkų valdžiai, kad ji negalinti susisiekti su savo delegacija Minske; paskirta tai delegacijai penkios valandos kasdien susisiekimui su savo valdžia bevieliniu telegrafu ir visi pranešimai, kurie buvo įteikti rusų valdžiai pasisuntimui į Varšavą, prieš pirmos progos buvo pasiūsti. Bet Varšavos bevielinė telegrafo stotis užsispyrė neatleisti Maskvai ir, be to, ta stotis taip blogai veikia, kad Maskva nei negaudavo Varšavos pranešimų. Dėl tos

priežasties Rusų valdžia sumanė perkelti taikos tarybas į neutrališką valstybę ir pasiūlė lenkams Estoniją.

SULAIKĖ DELEGATUS.

Christiania, Norvegijoje. — Gauta žinių, jog mieste Vardo liko sulauktyti du rusų darbininkų delegatai, atstovaujanti profesines unijas ir metalo darbininkus, kuriuodu keliavo į Angliją ir Daniją su tikslu dalyvauti darbininkų suvažiavime. Jų sulaukimą motyvuoja tuomi, kad juodu neturį teisės keliauti į Angliją ir Daniją.

RUSAI VIENIJASI.

Berlynas. — Sulig paskutinių žinių, prisijusių iš Maskvos bevieliniu telegrafu, pasirodė, kad vėliau atsitikimai rusų - lenkų fronte privedė prie to, jog visokių pažiūrų rusai, nekreipdamosi ir principų skirtingum, vienijasi kovai prieš lenkus imperialistus. Kaip liaudis, taip ir inteligentija dabar šaukia vieni kitus vienybėn, bendran darban prieš bendrą visiems rusams prieš lenkus gruobonis.

RIAUSĖS FLORENCIJOJ.

Rymas. — Laikė susirinkimo, kurį susaukė Florencijos socialistai Sovietų Rusijos pripažinimo reikale, tarp žmonių minios ir policijos įvyko susirėmimas. Policijos komisionierius ir du piliečiai nukauti, o septyni sužeisti. Florencijoje liko paskelbtas visuotinis streikas.

SOCIALISTŲ REIKALAVIMAI.

Rymas. — Italų laikraštis "Avanti" išspausdino italų socialistų partijos atsišaukimą, kviečiantį visus socialistus, gyvenančius įvairiuose Italijos miestuose, susaukti susirinkimus ir reikalauti, kad Italijos valdžia pripažintų Sovietų Rusiją.

SUBADĖ VENGRŲ PREMJEJĄ.

Budapestas. — Pasklido gandai, kad Vengrijos premjeras Teleyko liko subadytas užnuodintomis adatomis ir kad nuo to gana sunkiai susirgo. Kol grafas Teley pasveiks, jo pareigas eis pabrėgtas ministeris Rubinek. Kas Vengrijos premjerą su užnuodintomis adatomis subadė, tas dar nepaaiškėjo.

DIDELIS STREIKAS BROOKLYNE.

Sustreikavo 8,000 motormenų ir konduktorių.

New Yorkas. — 29 d. rugpjūčio išryto pabudęs Brooklynas patyrė, jog svarbiausios jo susisiekimo linijos stovi lyg apmyrusios — nejudė nei vienas gatvekaris. Sustreikavo mat 8,000 konduktorių ir motormenų, dirbusių ant Brooklyn Rapid Transit linijų ir visai netikėtai.

Tiesa, keletas dienų atgal jau buvo laukta to streiko, bet niekas nemanė, kad jis taip umai įvyks, nes 28 d. rugpjūčio laikytame susirinkime buvo nutarta atidėti streiką ant savaitės laiko. Tačiau tris valandas vėliau susaukta kitas susirinkimas ir nutarta pradėti streiką 5 val. išryto.

Todėl nuo to laiko liko suparyžuotas visos linijos, išskyrus "elevated" ir "subway" linijos, kuriomis vaikščiojo labai mažas skaičius traukinių ir tie patys turėjo būti policijos saugojami.

Nors gatvekariais nebuvu galima pasiekti Coney Island, bet vis dėlto tą dieną prisirinko ten apie 100,000 žmonių, kurie keliavo įvairiausiais būdais, — motoriniais "busais," kraustymo ir paprastais vežimais ir įvairiais kt. Vaziuojant į Coney Island buvo imama nuo asmens po 25 iki 30c., o grįžtant atgal — nuo \$1.00 iki \$3.00.

Streikuojantieji Brooklyn Rapid Transit Co. darbininkai reikalauja didesnių algų ir trumpesnių darbo valandų.

Dirbantieji ant gatvekarių darbininkai — konduktoriai ir motormenai, iki šiol gaudavo po 52 iki 62 c. į valandą; dabar reikalauja — 84 iki 92c.

Dirbantieji ant "elevated" ir "subway" linijų konduktoriai ir sargai iki šiol gaudavo po 49 iki 57c. į valandą; dabar reikalauja — 70c. iki 90c.

Kiek vėliau gautos žinios praneša, jog dabar streikuoją jau arti 12,000 darbininkų.

DAR VIENĄ LAIVĄ PASIUNTĖ Į DANCIGĄ.

Washingtonas. — Amerikos laivyno sekretorius Daniels įsakė apšarvotam skraiduliui Pittsburgh, kuris

buvo Revelio (Estonijos) uoste, plaukti į Dancigą, ir reikalui esant ginti tame uoste esančius amerikonus. Tai bus trečias Amerikos karo laivas, kuriam poros savaičių bėgyje įsakyta plaukti į Dancigą. Skraidulis Susquehana atplaukė į Dancigą apie savaitę atgal, o New Rochelle — 11 d. rugpjūčio.

Valstybės sekretorius, Bainbridge Colby, keletą sykų pareiškė, kad Amerikos karo laivai siunčiami yra į Dancigą tik tam, kad apginti ten esančius Amerikos piliečius. Tačiau, nežiurint to p. Colby pareiškimo, labai daug yra kalbama apie Sir Riginald Tower'io atsiėmimą, kuris sakosi negalįs iškrauti lenkams siunčiamų ginklų ir amunicijos Dancige-delta, kad to uosto darbininkai yra tam priešingi ir todėl jam reikalinga didesnė kariuomenė.

ANGLIŲ KAINOS PAKILO.

Bostonas. — Anglių kompanija Metropolitan paskelbė, jog kietųjų anglių kaina pakilo ant \$1.50. Todėl dabar už geriausios rūšies anglius reikės mokėti \$16.00 tonui, o prastesnės — \$14.25 tonui. Anglių kainų pakilimą teisinama tuo, jog dabar reikia brangiai užmokėti gelžkeliams už pervežimą ir jog angliakasyklų savininkai jau nuo 1 d. gegužės, 1920 m., ima didesnes kainas. Tas anglių kainų pakilimas daugiausia paliečia darbo žmones, kurie negali išanksto prisipirkti daugybės anglių delei įvairių žinomų priežasčių.

TAIKOS TARYBOS KELIAMA IŠ MINSKO KITUR.

Paryžius. — Eifelio bokšto stotis pagavo iš Maskvos pasiūtą bevielinę telegramą, kurioje išreikšta noras, kad rusų-lenkų taikos tarybos būtų perkeltos iš Minsko kur kitur. Smulkmenų to Sovietų valdžios pasiulymo, kaip pareiškia francuzų užsienių reikalų ministerija, negalima buvo perskaityti.

Varšava. — Rusų - lenkų taikos tarybos bus perkeltos iš Minsko į kitą vietą.

Lenkai reikalauja, kad tos tarybos būtų vedamos Rygoj (Latvijoje), o Sovietų Rusijos užsienio reikalų ministeris stovi už tai, kad jos būtų perkeltos į kurį nors Estonijos miestą.

SMARKUS SUSIRĖMIMAS.

Bolševikai laimėjo.

Londonas. — Sovietų Rusijos karo ministeris Trockis, kuris dabar vadovauja bolševikų armijai, praneša Maskvai apie bolševikų laimėjimus prieš lenkus ir gen. Vrangeli, Kubano teritorijoje, kur liko sunaikinta pastarojo kariuomenė.

Susirėmime su lenkais, bolševikai paėmė prie Novo Nižne-Steblevskaja 1,000 lenkų belaisvių, nukovę didelį skaičių lenkų karininkų ir tris generolus. Be to paimta daug kanuolių ir įvairios kitokios karo medžiagos

SOCIALISTAI PRIESINGI TEIKIMUI PAGELBOS LENKIJAI.

New Yorkas. — Per pastą savaitę įvykusiame susirinkime, kuriame socialistai daugiausia kalbėjo apie savo kandidatų į prezidentus kampanijos reikalus, liko priimta rezolucija. Rezolucijoje pareikšta, kad Lenkija ne tik nebūtų galėjusi veržtis į Lietuvą, Ukrainą ir Rusiją, jei Francijos, Anglijos ir Suvienytų Valstijų valdžios nebūtų žadėjusios teikti jai pagelbą.

Lenkijos, Rusijos ir kitų valstybių darbo žmonių interesai reikalauja, idant Lenkų valdžia būtų priversta atsisakyti nuo savo imperialistinių siekių ir sutikti padaryti pastovią taiką.

Toliau, socialistai savo priimtose rezolucijose protestuoja prieš Suvienytų Valstijų valdžią, kuri tebesiuncinėja amuniciją iš Amerikos uostų lenkų imperialistams ir gen. Wrangelii, kariuoniam prieš rusus pietų Rusijoje.

PAĖMĖ DAUG BELAISVIŲ.

Londonas. — Paskutiniomis dienomis iš Lenkijos ateina mažai žinių, pranešančių apie lenkų kariuomenės veikimą fronte. Sulig lenkų apskaičiavimo, lenkai paėmė 107,000 rusų, belaisvių, 50,000 rusų nukauta arba sunkiai sužeista, ir 30,000 suvaryta į Rytų Prusiją. Taigi, rusų armija pražudė 187,000 kariškių.

Iš Berlyno pranešama, kad lenkų lakunai pastebėję einant linkui Brest-Litovsko didelę daugybę rusų kareivių, kurie veža su savim didelį skaičių kanuolių.

DIDELĖ AUDRA.

Bostonas, Mass. — 31 d. rugpjūčio, apie 4 val. po pietų, Massachusetts valstijoje siautė smarki audra su perkunija, kuri pridarė didelių nuostolių — sugriaudama daug namų ir išguldydama laukuose javus. Audra ypatingai palietė šiuos miestelius: Holbrook, Randolph, Baintree, South Weymouth ir Hingham. Tokios audros — torando — Massachusetts valstija senai, senai nematė. Ta audra, kaip laikraščiai praneša, taipgi siautė ir Connecticut valstijoje. Vien tik tabako sunaikinta apie 2 milionu dolerių vertės, ne-skaitant tų nuostolių, kuriuos padarė sugriaudama farmų triobėsius ir kt.

Šioj valstijojej audra išsiplėtojo į cikloną ir ypatingai palietė North Haven, North Guilford, East Windsor, Suffield, Granby ir kitus miestelius.

Sulig padaryto apskaičiavimo, tabako sunaikinta: East Windsor už \$800,000; Suffield — \$600,000; Windsor Locks — \$300,000; Granby — \$200,000; Ellington ir Vernon — \$100,000; Windsor — \$50,000.

PRISIPAŽINO PRIE ŽMOGŽUDYSTĖS.

Bridgeport, Conn. — Po kelių valandų neatlaidaus tardymo, Elwood B. Wade, 23 metų amžiaus, 110 Hillside ave., pagaliau prisipažino, kad jis nužudė George E. Nott, 265 Jackson ave., kurio kunas buvo įmurdytas ir dėžė, išvežtas iš namų ir įmestas netoli Eastono į pelkę. Po to prisipažino prie žmogžudystės, liko areštuota nužudytojo Nott žmona ir John B. Johnson, pieno pardavinėtojas; juos kaltina suokalbyje nužudyti Nott'ą. Nužudytojo kune rasta 19 skylių, kurios pradurtos peiliu, keletas kulku žaizdų ir sudaužyta galva. Nelaimingosios šeimynos vaikus paėmė laikinai globoti jų draugai.

RIAUSĖS AIRIJOJ.

Belfast. — Jau kelinta diena, kaip čia siaučia riaušės ir užpuldinėjimai katalikų ant protestonų. Tų riaušių daviniai, 17 užmušta, 175 sunkiai sužeista, o lengvai sužeistų skaičius siekia kelis šimtus.

APZVALGA

KAS AMERIKOS LIETUVIAMS ŽINOTINA.

Du Amerikos lietuvių laikraščiai, "Naujienu" ir "Darbinin.", — išspausdino ilgą ir įdomų prof. dr. Jono Šimkus iš Kauno atsiusta raštą vardu "Lietuvos pramonės reikalai," kuriame prof. Šimkus paduoda trumpą Lietuvos gyventojų statistiką (sulig rusų statistikos 1914 m. Kauno, Suvalkų ir Vilniaus gub. buvo 5,861,000 gyv.) ir trumpai, bet aiškiai nušviečia sekamais dalykais: Lietuvos pramonę, kurios plėtotė dar yra labai silpna, pramonės įstaigų prieš okupaciją, žemės ūkį, sanitarinę sąlygas, maisto dalykus, monopolicizaciją linų, cukraus suvartojimą, įvairių dirbtuvių stoką, reikalingumą nuosavybę įgėję Lietuvos pramonę kurti ir progos amerikiečių lietuvių darbui ir kapitalui.

Pradėjus Amerikos lietuviams grįžti į savo tėvynę, jie turėtų žinoti, kas jų Lietuvoje laukia, ką jie ten parvažiavę ras ir kokie yra jų grįžimo tikslai. Rodos, kad kiekvienas lietuvis, kuris dabar grįžta į savo tėvynę Lietuvą, turi kokią nors tikslą. Bet geresniam ir sekmingesniai tikslo pasiekti, reikalinga yra žinia, be kurios tankiausia visi tikslai ir planai nueina niekais. Todel mes ir paduodame savo skaitytojams tą prof. Šimkaus rašto dalį, kurioje jis kalba apie progas amerikiečių lietuvių darbui ir kapitalui. Ir štai ką jis sako:

"Dabar Lietuvoje organizuojama daugybė visokių draugijų, bendrovių pramonės įmonių, be organizatorių yra žmonės, storžieviai, kurių vienintelis tikslas — patiekti praturėti. Ir visas tokias bendroves reikia žiūrėti su dideliu atsargumu. Įsteigimui savo krašto pramonės nėra galimybės, nes trūksta lėšų. Jūs, amerikiečiai — lietuviai, arčiau susipažinę su pramonės ir jūsu turite pagelbėti, padėti savo motinėi tėvynei. Jūs tik galite surinkti reikalingiausią kapitalą. Idėtās kapitalas atneša puikų dividendą kiekvienam išdirbimui, butent: cukraus, celiuliozos, popieros; mekaniškas perdarbimas medžių, padarbimas ūkio mašinų, stiklų gaminimas ir statomosiū medžiagos. Pavyzdys: prie dabartinių kainų mašinų pastatymo, darbininkų organizavimui išdirbimo statomosiū medžiagos, 15,000,000 smiltinių plytų, 250,000 statinių cemento, 10,000 tonų išdegusių kalkių apsisais apie 15,000,000 markių, ir parduodant išdirbtą medžiagą, kaina tris kart žemesne, negu yra vietos prekietė, duos gryno dividendą apie 40%. Celiuliozo dirbtuvė išdirbimui 16 milijonų tonų celiuliozos apsisais apie 50,000,000 markių ir duos dividendą apie 50%. Burokų cukraus dirbtuvė išdirbimui 12,000,000 svarų čiuoti pagrindinį kapitalą šių imonių Amerikos pinigų

apie 50%, ir tt. Jei išskaičiuoti pagrindį kapitalą šių imonių Amerikos pinigų verte, tai reikalingos sumos pinigų bus nelabai nuostabios. Organizavimui tokių geistina akinės draugijos arba bendrovės, kurios galima įvesti geresnę discipliną, dalyvaujant tame darbe patiems akcionieriams. Todel, pirm iškeliaujant į Lietuvą, pasikalbėkite tarp savęs apie pobūdį savo darbo ir apie busimąjį darbą Lietuvoje, išdirbkite planą ir projektą įmonėms, sustatykite sąmatą, kiek kainuos įtaisyimas įmonės ir inventoriaus metinė eksploatacija ir taipgi, kokios ventybės išdirbinį gaminimas. Kuomet tas viskas bus priręnta, tai pasiūskite žinovą Lietuvon, tegul jis išstirs ten visas aplinkybes, sąlygas ir tuomet jums bus aišku, kam jūs važiuojate į Lietuvą, su kokiu tikslu, ir ką galite pasiekti ateityj. Be abejo, kad Lietuvoje reikalinga netik kapitalas, bet ir specialinis darbas."

"BIRUTĖ" IR JOS POLITIKA.

Gerai žinomas ir amerikiečiams lietuviams Mažosios Lietuvos darbuotojas p. J. Vanagaitis, kuris prieš karą važinėjo po lietuvių kolonijas Amerikoje ir rinko savo leidžiamam laikraščiu "Birutė" prenumeratų ir aukas, dabar ir vėl leidžia tuo pačiu vardu mėnraštį. Turėdami po ranka "Birutės" N6-7, norime nors truputi supažindinti "Amer. Lietuvio" skaitytojus su jos, ergo p. Vanagaicio, politika, kurią jis stengiasi išplėsti tarp Maž. Lietuvos lietuvių. Kiek patiriame iš aukščiau paminėto "Birutės" num., tik permėtę ji akimis ir nei neįsigilinę į jo turinį, tas mėnraštis yra leidžiamas ne apšviętos ir kultūros plėtotėi, bet p. Vanagaicio ir išdalies p. Aukštuolaicio ("Suvienytos Lietuvos") leidejo ir redaktoriaus) politikos gyvenimui. Kone visas "B." N6-7 yra polemiskas ir daugiausia pašvęstas dviejų žmonių pozicijos gynimo reikalams. Bet taip išrodo "Birutė" kuomet į ją tik ant gretutų pažvelgiama.

Giliai "Birutę" pažvelgę ir atidžiau jos turinį peržiūrėję, įsitikinome, kad dabar varoma p. Vanagaicio politika, kam ne kam, bet Lietuvos reikalams, labai švelniai pasakius, nenaudinga. Tokie straipsniai, kaip pavyzdžiui: "Katrije yra tautos ir tėvynės tikrais išdalejas," "Lietuvos valdžia draudžia skaityti ir konfiskojuoja "Birutę", "Lietuvos valdžia Vokietijos įtekmeje" ir kt., aiškiai parodo, kad p. Vanagaitis eina prieš Lietuvos valdžią, kuri —

"Todel draudžia skaityti ir platinti "Birutę," kad ji skelbia visuomenei ligšiolinės Lietuvos valdžios "viešpačių" biaurius begėdiškus darbus ir pasiūlgimus; ją konfiskojuo del to, kad nurodo teisybę visuomenei kokią privalo buti ir bus Lietuva; koks demokratizmas, kokiā laisvė ir nepriklausomybė yra dabar...

"Birutė" uždraudžia platinti Lietuvoje del to, kad ji griežtai nusistačius kovoti su valstybės turtu eikvotojais, jos vagimis, taip pat kyšių žemėjais ir darytojais įvairių smugliu, šunybų Lietuvos nelaudai ir tautos žučiai."

Toliaus, straipsnyje "Birutės Balsas," "B." redakcija, pareiškęsi savo skaitytojams, kad "Didž. Lietuvos valdžia yra panaši carų laikų valdžiai, griežčiausiai nusistačius niekam neprileisti garsinti visuomenei tiesos žodį," net tokių įdomių dalykų praneša:

"Lietuvoje visus laikraščius valdžia cenzuruoja ir viską perdirba ant "savo kurlpalio," — kitaip konfiskojuo ir neleidžia spausdinti. Užrubežyje, ypačiai Maž. Lietuvoje, Didžios Lietuvos valdžia pasistengia slaptai valdžios pinigais pašelpti ir išleisti laikraščius, k. a. "Prūsų Lietuvos Balsą" ir "Rytojū." Jie privalo girti ir garbinti tuos "viešpačius" drauge su Lietuvos laikraščiais visam pasauliui, o ypatingai amerikiečiams. Jei drįstų nors viename Nr. patalpinti jų šunybes — tai jie neduos pinigų ir stengsis savo laikraščiuose apšmeižti visuomenei ir laikraščiai turės žlugti."

"Suv. Lietuvos" leidejas ir redaktorius, Jurgis Aukštuolis, prieš karą beveik buvo nežinomas Amerikos lietuviams ir dabar mažai dar yra žinomas. Tik pastutiniais laikais, bėgyje kelto mėnesiū, jo vardas pateko ir į Amerikos lietuvių laikraščius, tačiau rašoma buvo apie jį ir jo darbuotė ne iš gerosios pusės. Jo vardas buvo surištās su kokiat slapta ir pro-lenkiška darbuote Lietuvoje, einančia prieš Lietuvos valdžią ir pataikaujančia lenkams, — didžiausiems Lietuvos priešams.

Ar visa tai teisybė, kas apie p. Aukštuoliū buvo rašyta laikraščiuose, mes nežinome; tačiau vieną dalyką mums paaiškina p. Darbininkas, kuris savo straipsnyje "Suvienytoji Lietuva" (žiur. "Birutė" N6-7), paaiškinęs, kad p. Aukštuolis yra leidejas ir redaktorius Vilniuje einančio lietuvių ir lenkų kalboje laikraščio, štai ką pareiškia:

"Kaslink Pilsudskio pagerbimo, tai rašo "Suvienyta Lietuva" štai sekančiai: Garbė musų žemės didžiausiam sunui viršinininkui Pilsudskiiui ir tt. Ką tas sakinyis reiškia? Pilsudskis paeina nuo Pavenėžio, Kauno gub., ir turi, kiek man žinoma, patsai dvara, taigi Lietuvos sunus ir jos pilietis! Tai kokia čia nuodėmė jį, kaipo tōki, girti? Bet tas prisikabinimas, tai tik paviršutinis. Tikroji priežastis, delei kurios buvusiėj ir esantieji Lietuvos valdžios ponai Aukštuolai — jų politikos rėmėjams teikia tokius garbės tūlus ir baisiai pykstą, sužinom tiktai skaitydami pačia "Suv. Liet." Ponas Aukštuolaitis tenai parodo "Kauno viespačiams" jų nelemtą yei-

DR. F. PUSKUNIGIS.

Lietuvių Ypatybes.

Mano siekiu yra kuotrupniausiai apibrėžti lietuvių istorinį ir politinį stovius kaip dabarties, taip ir praeties, vadovaujanties jų tautiška psichologija. Filologai pripažįsta lietuvius esant seniausią tautą. Visų tautų lošiu yra Mažoji Azija. Iš ten jos keliavo Europon dvejais keliais: vienos per Kaukazą į lygumas Europos, kur dauguma jų plotų dabar apgyventa rusais; kitos gi, persikėlusios per pertaką Dardanelų, keliavo glumon vakarinės Europos. Skaitlius žmonių kas kart didėjo. Vietos apsigyvenimui vienam kokiam krašte ilgai laikui darėsi trukumas. Idant tą spėjus, įvairios tautos, buvo priverstos platinti savo ribas. Vėliaus, kuomet praplatinimui ribų buvo stoka liuosų žemės plotų, tvirtesnės tautos pradėjo varu kunit. savo norus, nepaisant reikalų kaimininių tautų, jei pastarosios buvo silpnesnės. Silpnės tautos tokiu budu likdavo prispirtos apleisti savo tėvynę ir įjėskot kitų liuosų žemės plotų. Mažū evoliucijos žingsniu įvairios tautos apgyvendino žemės kamuoli.

Lietuvių tauta ir gi atliko tą ilgą kelionę nuo Mažosios Azijos iki Baltiko jūrų tokiu pat budu. Kodel lietuviai apsiėjo ir apsigyveno Pabaltijos krašte ir nekelia tolyn? Ant to klausimo aiškiai atsakyt galit tik tautų vystymosi istorija. Laikanties apskritų įstatų gamtinę žmonių evoliucijoje, mes galim duot tikslai spėjimus išvadžiojim. Vienas iš tokių — Baltikos jurė. Yra labai galimu daiktu, kad lietuviai, spaudžiami kitų tautų, keliavo vis tolyn ir tolyn, kol jie neatsirėmė virš minėtos jurės. Aplinkybės gimdo reikalą, reikalas — budus. Lietuvių tauta pasijutus priblokšta prieš nepereinamos sienos matė reikalingu įjėskot įvairių budų, idant atsilaikys prieš juos spaudžiančias kitas tautas.

kimą, kaip jie, slaptai suvokię susijungę, varė ir dar varo santarvei negeistiną politiką..."

Tie kėli musų pastebėti bendri pp. Vanagaicio ir Aukštuolaicio darbuotės pavyzdžiai aiškiai parodo jų politinį krypsnį, prieš kurių šiandien griežtai yra nusistačius ne tik Lietuvos valdžia, didelė didžiuma Lietuvos ir Amerikos lietuvių laikraščių, bet ir lietuvių visuomėnė. Šiandieninis lietuvių nusistatymas yra toks, kad pp. Vanagaitis ir Aukštuolaitis negali tikėtis gauti savo politikai šalininkų iš susipratusių lietuvių tarpo, kurie pagelbėtu jiems varyti pragaistingą darbą ir bandyti jungti Lietuvą su Lenkija, Lublino Unijos laikai ant amžių yra palaidoti ir niekuomet nebesugrįžs, nes lietuviai galutinai ir ant visados yra įsitikinę, kad jie geriau galės gyventi be tokios unijos, kuri lietuviui išėjo ne ant naudos...

Pabaltijos kraštas buvo padengtas dideliais miškais, plačiomis pelkėmis ir skaitligomis, visuomet tekantiomis upėmis, Toks geografiškas padėjimas šalies tarnauja geriams apsigynimo budams. Apart to, lietuvių kraštas buvo ceitru tarp Vakarų ir Rytų Europos. Tautos atremtos per lietuvius turėdavo kitus du keliu. t. y. vakarus ir rytus. Tokiu budu galima tikėtis, kad nueidavo tais dviem keidagulis tvirtesnių tautų liais ir palikdavo lietuvius jų ramiam savo šalies darbui. Žinant, kad lietuviai yra seniausia tauta, mes turim priduoť da didesnę svarbą Pabaltiko kraščiui. Gal tas kraštas tik ir išgelbėjo lietuvius nuo išnykimo, kuriam turėjo pasiduoti kitos tautos, kurių liekanų mes jau neberandam. Tas ir padaro musų tautą seniausią.

Pamylėjimas lietuvių Pabaltiko krašto, kur randasi didžiausios girios, balos, upės ir pelkės, mums parodo jų palinkimą prie ramaus gyvenimo. Jokia tauta užpuoliku — grobiku negali mėgti tokios šalies: jų instinktas verčia juos visuomet įjėskoti lygumas, atviri laukų, liuosų keliu, kuriais jie galėtu lengvai, nekludomi gamtiškų kliučių atsiekti tikslą. Pavyzdžiui, senovės laikų istorijoje randame užpuolimą Gallų ant Rymo imperijos, Persų ant Graikijos, Mongolų ant Kyrių, Variagų ant Anglo-Saksų ir tt.

Viduramžiuose skaitome užplaukima Totorių ant Rusijos, Turkų ant Vakarinės Europos ir Gunų po vadovystė Atylos — didžiausū nuterijimą veik visų Europos tautų.

Klimatas ir geografiškas padėjimas šalies turi didelę įtekme ant išauklėjimo tautų charakterio. Mėlynos, skaisčios padangės, saulėtos dienos; žvaigždėtos, ramios, šviesios naktis, teikia linksnumo, ramumo, nepaisymo žmogaus dvasiai jausmą. Iš to kyla linksmos melodijos dainų, gemā legendos žaisminio turinio; žmonės tarsi paskęsta ramumė — pasigaūdiniame visu kuom. Tokios tautos budavo lengvai pavergiamos jų godesniais kaimynais.

Ant lietuvių jų geografiškas padėjimas šalies turėjo visai kitokią įtekme: rasti gamta, vėjuotos dienos, šlamsčiančios girios luluojančios, ištvinusios ne užmatomo didumo balos, žiemis visuomet primindavo žiaurū karių praėjusias dienas. Jie visuomet budavo, tarsi prisirengę stot atkaklion apsigynimo kovon su įvairiais priešais. Sauskimas trimto karės eigon nedarydavo ant lietuvių nuiludimo įspudžio. Priešingai tam, jie paskedavo apmoudos gilumoj, nes žinodavo, kad užpuolikas turi sau už sieki vesti grobimo, plėšimo, paveržimo karė. Lietuviū veidas apsiniaukdavo rustumo upu. Jo mintis stovėdavo paveikslas prieš ir kildavo noras kodidžiau

sio atkersijimo. Klausimas jo paties gvybės pranykdavų, kaip sapnas. Rastuose apie Lietuvos kunigaikštį Traideną, yra teisinga, istoriška, charakteristika anų laikų lietuvių:—

"Ramus kaip vaikas, Kad sav' žemė aria, — Nuozmus kaip liutas, Kuomet vedā karē."

Žinant tokį lietuvių tautos dvasios stovį skaitytojas nusistebės, kaip lietuviai pavakmingai išsaugojo savo nepriklausomybę per ilgus šimtmečius.

Apart to, nuolatiniai užpuolimai prieš gimdė lietuviuose instinktą atsargumo. Pradedant nuo artojo iki did. kunigaikščio, kiekvienas ramiaime laike galvojo apie įvairius budus apsigynimo laike busiančių karių. Artojas, grįždamas iš lauko darbo, matydamas tankius miškus, žadindavo save linksmu jausmu, kad štai tos girios — miškai ir krumai bus geriausia apsauga jo šeimynai nuo užpuoliko. Jis gi pats planuodavo, kaip butų geriausia smarkiais antpuolikai iš jų miškų apsupt ir sunaikint priešą.

Lietuvos kareiviai ir karininkai, baigiant pačiu kunigaikščiu, parleisdavo visą savo laiką mokinimuisi, galvojimui planų nuo užpuoliko. Tuos laikuos žmonės gyveno gana artimuose santykiuose; neturėjo nei asmenišku, nei luomiškų raičių, nes jie visi suprato reikalą vienybės, bendram visų apsigynimo darbu. Ir taip tas svarbiausias lietuvių tautos reikalas budavo skleidžiamas visiems jos gyventojams gyvu žodžiu. Turint tą omenyje, galima drāsiai tvirtinti, kad tų laikų Lietuva gyveno vienā bendrā apsigynimo idėja.

Toks protavimo budas negalėjo pasilikti be pasekmių: Lietuva atsilaikė prieš daug skaitlingumas savo priešus. Ji rado savo tarpe gerų karininkų: ji pagaminė na ne tik sau, bet ir savo kaimynams laike jų sunkių dienų gerus patarėjus — valstijos žmones. Štai mes skaitome Rusų istorijoje apie daugelį lietuvių nuopelnų Rusijos kovoje su totoriais. Aš čia cituosiu tik vieną iš virš minėtų faktų, kurie mokėsi rusų istoriją, be abejo, joje rado šiaip skambantį užrašą:

"Po sovietu Litovskich Kniazėi Olegof (Olekų) rusokoe voisko perešlo rieku Volgu i vstrietilo tatar."

Reikia atminti, kad totoriai engė rusus per daugelį metų. Pavykus jiems, išdalies pasiliuosuot nuo totorių jungo, pastarieji surinkė didesles spēkas traukę Rusijon; idant vėla ją užkariavus. Rusai žinojo ką reiškia totorių jungas: jau iš pirmesnių laikų. Jie buvo apimti didelės baimės. Tuom labiau, kad totorių vad. Džingis-Kan buvo nuozmesnis ir tvirtesnis už savo pirmtakunus. Rusų armijos vadai sutraukė visas savo spēkas prie upės Volgos ir laukė tarši "sudnos" dienos. Jie gerai žinojo, kad, jei pralos muši, tai visa Rusija — prāpuolus. Tris dienas ir naktis svarstė galvojo svarbiausį klausimą, t.

ar laukti totorių siaubų, ar pereit ana-pus- ir juos pastikt. Lietuvos kunigaikščiai Olekai patarė tuojaus persikelti per upę ir sunaikinus tiltus duot totoriams muši. Jie motyvavo savo patarimą tuom, kad perėjimas upės ir tiltų sunaikinimas padarys iš kiekvieno nors ir baigščiausio ruso kareivio pirmo laipsnio drašuoļi, nes jis žinos, kad jo likimas yra laimėjimas mušio. Jei pralos, tai paklius arba nelaisvėn, arba liks prigirdytas upėje: pastarukimui nėra kelio.

Istorija pažymi, kad karė buvo labai nuozmi; pergale svyravo tai vienoj, tai totoj pusėj, bet galų gale totoriai liko sumušti ir atitraukė linku Afzijos.

Istorikai neturi jokios abejonės, kad kova butų butus pralošta, jei totoriai but perėję Volgā. Žinant tą faktą iš svetintaučių užrašų, galime drāsiai tvirtinti, kad Lietuvos kunigaikščiai Rusiją išgelbėjo. Apart savo nuopelnū tas faktas mums lietuviams turi da didesnę svarbą. Jis mums parodo, kad musų bočiai turėjo gamtos dovana gilatū sveiko rotavimo, kuris buvo taip nkštai surištās su meile aivės, kad jie visuomet ir risur vengė pavergimo ir padavė ranką visiems nors ir svetimžiamiais, jei jie tik ž laisvę kovojo.

Mes žinom, kad prieš viduramžio ir viduramžio laikai, buvo laikai užgrobimo karių. Demokratijos principais nesivadovavo tuomet nei viena tauta. Jei kuri iš jų turėjo didelį užgrobimo instinktą, ji visuomet, sekama tą instinktą, užpuolėdavo ant savo kaimynų. Lietuvių ilgmetinės karės buvo tiesioginis rezultatas išrūsinėto instinkto nekurių kaimynų. Apart totorių, su kuriais ir lietuviai turėjo ne vieną susirėmimą, ymiausiai puola akysnā eitonų, kryžiečių ordenas. Pastarieji, neva po priedanra platinimo krikščionybės, uolat užpuolėdavo Lietuvā. Kiekvienas, lietuvis, jerskaites Dankanto istorija, ras nustebinančias skaitlines tokių karių. Kryžiečiai nepasikakindavo užpuolinėjimais lietuvių, jie nesuakidydami savo godumu, engdavo ir krikščionis lenkus. Pastarieji, spaudžiami kryžiočių ir žinodami gerašilingumą lietuvių, jieskodavo pas juos sau prieglaudus. Itai išsireiškimas lenkų kavaliaus Lokietkos:

"Hoc litwin poganin, ale volę ja jiego niż przeklen tego krzyżaka, co znak zbiawiena nosi na plasszczu a slużi Piekelnemu Panu."

Tas lenkų istorikų faktas apie lietuvius mums parodo, kaip Lietuva gerai sugyvendavo su savo kaimynais, jei tik pastarieji neužsiimdavo grobio karėms.

Teutonų užpuolinėjimai kaip ant lietuvių, taip ir ant lenkų vis aiškiau ir aiškiau artino vienus su kitais. Vėliaus, kuomet nuolatinis kariavimas lietuviams taip iki rėjo, kad jie, su pagelba lenkų sutriuškino po Žalgiriu pastutinį Kryžiočių Ordėnā.

(Toliau Bus.)

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji broliai ir sesers:—

Dabar laikas mums pasirupinti apie tolimesnį mūsų gyvenimą. Dabar yra sezonas susirinkimo gamtos dovanų ir sutaupymas jų dėl šaltos žiemos. Įvairūs augalai dabar noksta ir reikalauja galutinio prižiūrėjimo, sutaupymo, padėjimo ant šaltos žiemos. Kiekvienas gyvunas dabar rupinasi, ką sau maistą pagaminti, kad susikrauti sau kokį aruodą ant žiemos, iš kurio galėtų maitintis. Mes, žmonės, nepamirškime taipgi apie savo maistą kada ateis žiemą kad turėtume šį tą pasiimti. Nepasitikėkime ant kitų, bet patį sau pasirupinkime to, ko mums reikia.

Mūsų trusas, mūsų rūpestis, tai vienintelis mūsų prietelis. Nei vienas žmogus nemato vargo, kuris sumaniai gyvena, kuris vis žiuri į ateitį. Tie, kurie nesirupina apie savo ateitį, tie pavargsta. Kiekvieną metų daugybė gamtos dovanų pasilieka ant laukų niekeno nesurinktos, daugybė žmonių per savo nerangumą pritrūksta maisto.

Žmonės papratę dabar gyverti nusiskundimu ant skriaudų, kokias jiems daro jų artimai, išnaudodami juos visokiais būdais. Bet tie nusiskudimai mažai naudos atneš. Jeigu mes nesirupinsime apie mūsų gyvenimą, skundai nieko mums nepagelbės. Tie, kurie rupinasi gyvenimu, tie visada gyvuoja gerai, o mes, budami nerangūs, visada bušime jų vergais. Todėl nelaukime, kad ateitų žiema be prisirengimo prie ilgų šaltų gyvenimo mėnesių, nepasirupinus dabar apie suėmimą maisto. Surinkime viską nuo daržų, nuo medžių, nuo laukų, kur tik ką pasėjome, pasodinome arba gamta pati mums užaugino viską reikia sutaupyti ant žiemos. Kas neturi savo daržų, tas dabar gali pigiau nusipirkti negu žiemos laike. Ukiniškui lengviau yra parduoti augalus nuo lauko, todėl ir pirkti yra geriau.

Nepasitikėkim daug ant pagerinimo savo buvio per rūpestį kitų žmonių arba partijų, nes nėra tokių geradėjų, kad mums kas duotų ką dovanai. Viskas, ką mes turim arba turėsime, tai tik pasidėkavojant mūsų trusui. Todėl nereikia tikėtis ant nieko kito, kaip tik patiems ant savo pajėgų, savo gabumų. Nei vienas

žmogus nepakilio savo gyvenime, kuris pasitikėjo ant kitų malonės. Visi tie, kurie pasitikėjo ant savo išgalės, savo truso ir darbštumo, visi iškilo savo gyvenime aukščiau.

Mes dabar labai daug pasitikim ant kitų, todėl nevisada mums gyvenimas pasiseka. Mes pasitikim ant darbininkų organizatorių, kurie mums kartais prižada palocius debesyse, bet sapnas sapnu praeina, visada atrandam tik tiek sau gero, kiek mūsų trusas mums pagelbsti.

Mūsų brolių manymas, kad Rusai išgelbės Lietuvą, taipgi yra tik sapnas. Jeigu mes patį nesuremsime savo pečiaus ir nepalaukysim Lietuvos, tai jokia kita šalis mums jos neišliuosuos. Jei kad Lietuvos valdžia nebutų susitvėrus, jei Lietuvos žmonės nebutų sutvėrę kariuomenės savo, jei Lietuvos žmonės nebutų rupinęsi išeiti į pasaulį ir pasirupinę, kad Lietuva liktų kaipojanti už savo tiesas šalis, niekas kitas, jokia kita šalis nebutų apie tai pasirupinus, nežiurint kokios partijos ten nebutų, nieko mums be mūsų rūpestio nebutų dovanai davę.

Taigi žinodami tą, mes dar labiau pabuskime prie susipratimo, kad mes, kaip pavieniai žmonės, turim rūpintis savimi kaip išgalėdami, nepasitikėdami, kad mums kas nors iš šalies pagelbės. Kaipoj tauta, mes turim pabusti ir atminti, kad mūsų šalies jokia kita šalis neišliuosuos, kaip tik mes patį. Neatsižiurdami ant jokios partijos, nei ant jokios sektos, visi turime dirbti delei Lietuvos palaiškymo.

Kad mūsų Lietuva iki šiol vis gyvuoja ir gyvuoja geriau, negu mūsų kaimyniškos tautos, tai tik stebuklas yra, nes daug mūsų brolių ir seserų dar toli nuo to susipratimo, kurio reikalauja mūsų šalis. Ne tik čionai Suvienytose Valstijose nekurie broliai šalta žiuri į mūsų tėvynės reikalus, bet ir iš Lietuvos ateina žinios per laiškus, iš kurių reikia stebėtis. Tėvas rašo savo sunui šitaip: "Vaikeli, nevažiuok dabar į Lietuvą, nes čia valdžia ima į kariuomenę." Tokia žinia labai aiškiai parodo, kad mūsų broliai Lietuvoje nevisi supranta svarbumą laisvės Lietuvai taip rašydami į Ameriką. Jeigu mūsų jaunimas Amerikoje bijos važiuoti

ginti savo tėvynės, tai kas ją gins? Tokiems tėvams pavydu sunus turėti.

Jeigu mano tėvai tą rašytų, aš gėdyčiausi tokį laišką kam nors parodyti. Mes trokštame laisvės Lietuvai ne vien liežuviai, bet ir darbu ir pasišventimu; mes negalim laukti, kad kas kitas ateis ir paliuosuos mūsų tėvyrę. Norėdami savo tėvynės, savo giminės šalies, mes turime rupintis jos išliuosavimu. Kiekvienas geras sunus Lietuvos, matydamas, kad jo broliai varge ko voja už savo tėvynę, su džiaugsmu prisideda prie jų ir patį kovos. Nesislapstys po svetimas šalis, kada reikalas traukia ginti savo kraštą. Jeigu sunus paklaustytų savo tėvų patarimo, žinoma, Lietuvos nebutų kam ginti ir nebutų kam lietuviškas parodymas Lietuvos įvesti, — ji liktų kitiems.

Kitam laiške rašo: "Broli, nevažiuok į Lietuvą, nes Lietuvos valdžia Kaune tik šampaną geria, o reikalai visur paire, nėra kam gerai tvarkyti." Toki laišakai yra labai blėdingi ir šu melu. Kad Lietuvos valdžia stropiai dirba, tą mato visas pasaulis, delto, kad Lietuvoje po karo mažiau randasi badaujančių, negu kitose šalyse. Taigi netiesa, kad Lietuvos valdžia nedirba ir nesirupina savo šalies reikalais. Rašyti į svetimą šalį tokią melagystę negerai delto, kad ant kaimo budamas negali žinoti, ką valdžia valgo ir geria. Tokiu raštu tik kenkia Lietuvos laisvei. Pas mus reikia didelio užsitikėjimo šitame laiške, o toks raštas ne tik neduoda mums tvirtybės, bet ardo mūsų darbą. Kiekvienas Lietuvos pilietis dabar jau atsako už savo valdžią, nes kada buvo rinkimai, jis turėjo pilną tiesą sau pasiskirti tinkamus žmones. Dabar valdžia mūsų yra taip gera, kad jau geresnės mes negalim turėti, nes mes parinkom kogeriausius žmones. Todėl rupinkimės ją gerbti, susiklausyti ir jai pagelbėti, — tik taip darydami mes sutvirtėsime mūsų gyvenime. Dirbkime ir pasitikėkime savo darbu.

Philadelphia darbininkų unijos ruošia plėną organizavimui kooperacijos banko, kuris bus išimtinai kontroluojamas įvairių organizacijų, kurios yra susijungusios su Amerikos Darbo Federacija.

DARBININKŲ ŽINIOS

Suv. Valstijose kasmet yra sužejojama prėskuose vandenyse po 60,000 mušelinų kiautų, iš kurių dirba guzikus. Be to kasmet iš tų kiautų išimama arti \$50,000 vertės perlų.

Sheffield, Anglijos, plieno dirbtuvių savininkai mokės savo darbininkams 150 nuoš. bonus.

Ant Filipinų salų atrado anglių gyslą. Tie angliai turėsia tokių pat kuro ypatybių, kaip ir Kinijos angliai. Ar daug ten yra anglių, nežinia. Bet yra manoma, kad jų vis delto užteks tų salų gyventojams per daugelį metų.

75 nuoš. laike karo sunaikintų Francijos fabriku ir dirbtuvių liko atstatytos ir gegužės mėn. pradžioje pradėjo dirbti. Iš 3,508 sunaikintų pramonės įstaigų atstatyta 2,627, kuriose dirba su virš 300,000 žmonių.

Amerikiečiai suvaratoja kasmet \$32,000,000 vertės guzikų, kurie dirbami iš prėskų ir surių vandenų perlų, metalo, daržovių šerdžių, drabužių, kaulo, celiuliozo ir kt. Dabar Amerikoje yra 200 dirbtuvių, kuriuos dirba guzikus vien tik iš kiautų.

Viena didelė Anglijos pramonės įstaiga padarė bandymus, kaip padidinti savo išdirbinių produkciją ir patyrė, kad tą galima atsiekti pavelyjant darbininkams nekuri laiką prieš pietus ir po pietų parukti arba pasilsėti.

Keliolikai tukstančių New Yorko muzikų, kurie groja teatruose, liko pakeltos algos. Grojantiems dramatiškų vaidinimų teatruose muzikams bus mokama savaitei \$45.00, operečių — \$57.00, vodeviliuose ir kinematografuose — \$56.00 iki \$70.00.

Taip vadinami tautiniai komitetai, kuriuos sudaro darbdavių ir darbininkų atstovai, priskaitant ir darbo misijos atstovus, pasirodė taip sėkmingi išrišime įvairių klausimų, kurie iškyla tarp abiejų pusių, jog dabar visoje Belgijoje tveriasi tokie komitetai. Prieš karą tokių komitetų skaičius Belgijoje buvo labai mažas ir darbininkų unijos žiūrėjo į juos su nepasitikėjimu.

International Ladies' Garment Worker's unija darydama naują sutartį su Baltimore Cloak Manufacturers' asociacija laimėjo pilną unijos pripažinimą ir algų pakėlimą. Sulig naujos sutarties, už įvairios rūšies darbą bus mokama sekamas mokestis: švarkų operatoriams savaitei — \$50.00; sijonų operatoriams — \$48.00; kirpėjams — \$45.00; švarkų išbaigėjams — \$27.50; sijonų išbaigėjams — \$20.50; prosytojams — \$40.00. Darbo diena — 8 val.; subatopų pusė dienos.

LIETUVIAI AMERIKOJ

ROCHESTER, N. Y.
Renka aukas krikšč. dem. partijai.

Nors Rochesterjy ne didelis lietuvių skaičius gyvena, tačiau įvairūs svečiai ir kalbėtojai gana tankiai ir skaitlingai jį aplanko ir aukų įvairiems reikalams pasirenka.

Gruodžio mėn., 1919 m., buvo į mūsų miestą atkeliavęs kun. Lūkaitis ir rinko pinigų Lietuvos mokykloms ir varpams. Kokį darbą jis atliko sugrįžęs į Lietuvą, apie tai nieko nesigirdi, bet pinigų daug išsivežė.

Dabar ir vėl kitas toks kupčius iš Lietuvos apsilankė aukų rinkimo reikalais. Šis pastarasis rinko pinigų iš dosnių amerikiečių lietuvių Lietuvos krikščionių demokratų partijai. 18 d. rugpjūčio, 1918 m., įvyko prakalbos, kuriose kalbėjo kun. Meškauskas. Nupiešęs dabartinę Lietuvos padėtį, kun. Meškys nusiskundė, kad krikščionių demokratų partija, girdi, sunkiai gyvuoja ir reikią daug pinigų, kad ją sustiprinti.

"O svarbiausia štai kas!" sušuko kun. Meškauskas ir paaiškino: Juk bolševikai atidavė Vilniaus ir Gardino rėdybas lietuviams, o ten dar nėra krikščionių demokratų partijos. Tad, girdi, gali į Steigiamąjį Seimą pasiųsti kokius tautininkus ar socialistus atstovus, o kunai ir negaus vietos.

Čia reikia pastebėti, akd iš kun. Meškauskos kalbos pasirodė, jog mūsų kunigai ne tiek rūpinasi Lietuvos valstybės reikalais, kiek savo partijos, kurią jie stato pirmo vieton. Ir reikia paklausti, kiek jie prisidėjo prie atgavimo pamintų vietų? Ar daug jų žuvo dėl paliuosavimo mūsų sotinės Vilniaus ir Gardino?

Kiek laiko atgal kaikurie iš jų net sutartis darė su lenkais, kad išvairius bolševikus, o šandien bolševikai, lietuvių kariuomenei padėdant, išvarė lenkus iš Lietuvos žemės.

Butų naudinga, kad Amerikos visuomenė apsvarstytų ir nuspręstų, ar yra verta remti krikščionių demokratų partiją, kuri kenkia visoms pažangioms partijoms ir trukdo joms vykinti gyvenimą naudingus visos Lietuvos piliečiams sumanymus.

A. A.

BROOKLYN, N. Y.
Nelaimingas atsitikimas.

Kad neatsargumas ir apsilaidumas kartais yra svarbiausia priežastimi nelaimingų atsitikimų, tą liudija ir sekant atsitikimas, kuri žemiau paduosiu. Tas atsitikimas yra vertas domos, o ypatingai tų, kurie augina vaikus. Tad ir paduodu jį "Amer. Lietuvis" skaitytojams, idant jie galėtų iš to pasimokinti ir laiku apsaugoti savo vaikus nuo panašių atsitikimų.

Ant So. 2-nd st., po No. 231, gyvena rusų šeimyna, kuri augina tris mažas dukreles. Užperėitą savaitę vi-

šos tris mergaitės suėjo prie lango, sugulė ant pagalio, kuris buvo prikaltas prie lango ir žiūrėjo į lauką. Bet tas pagalis nulužo ir visos trys mergaitės nupuolė nuo pirmo aukšto ant žemės. Tas pagalis buvo prikaltas tam, kad apsaugotų mergaites nuo išpuolimo per langą, tad tėvai, nors abudu buvo namie, nei nusesirupino apie pridabojimą savo mažų mergaičių ir nedraudė joms gulti ant pagalio.

Visos trys mergaitės puldamos ant žemės labai susižeidė. Didesniajai mergaitei reikėjo daryti net galvoje operaciją, o mažesnės akytės apsvėrė. Vidutinioji irgi labai užsigavo. Vyriausioji ir vidutinioji guli ligoninėje, o mažesnioji namie.

Pas mus lietuvius daug matyt su pagaliais ant langų užsikalę. Bet aukščiausias paminėtas atsitikimas tegul buna pamoka, kad ir tokiais pagaliais negalima pasitikėti. Geriau būtų, kad tėvai tokius pagalius visai nemestų nuo langų, o vietoj jų — geriau prižiūrėtų savo kudičius ir neleistų jiems karstyti ant langų.

Korespondentė.

PHILADELPHIA, PA.

Nedėlioje, 22 d. rugpjūčio, po pietų, lietuviškoj parapijoje Šv. Jurgio, buvo puiki išskilmė — tapo pašventintam pamatinis kampinis akmuo bažnyčios ir mokyklos kartą. Kad daug vietos neužėmus, tarsi, kad tai buvo puiki bažnytinė ir kartu lietuviškai tautiška manifestacija.

Matęs.

Miko Petrausko
Laiškas.

g. S. E. Vitaitis, "Tėv." redaktorius, prisiuntė mums sekamą mūsų komp. Miko Petrausko laišką, rašytą ant laivo "Aquitania," kurį mes čia ir išspausdiname.

"Mylimas p. Vitaiti! Jau baigiu kraštą privažuoti — viskas gerai. Lietuviai gražiai pasižymi. Ponas Sodeika jaučiasi gerai ir vis dainuoja, tai daro furorą tarp publikos ir visi gerai sužino apie lietuvius. Jis giedojo net dvejuose koncertuose, II klasoj ir vienas I klasoj. Aš buvau kviečiamas dainuoti, bet aš neišsigaliu išbut ilgai ant vietos, man geriau būtų lovoj, nes ilgiau kai kur užsisėdžiu, tai ir "ledoka." Vakar Sodeika dainavo I klasoj su dideliu pasisekimu ir buvo programoje parašyta — Lithuania bariton — tas labai gerai.

Vakar vakare mums pranešė, kad buk susirgo vienas lietuvis ir su juomi niekas nesusišneka, tad mes neįėjome ligoninė, kad jį apnakius. Ligoninė bet gi neradome, bet mums pasakė, kad tas ligonis kalėjime. Nuėjome kalėjimą ir ten pasirodė, kad ne lietuvis, bet latvys. Paklausinėjome jį apie viską. Žmogelis gana tam-

sus. Gyvenęs apie 12 metų Bostone ir ten paliko pačių ir 4 vaikus. Žmogus jau arti 60 metų. Priežastis suareštavimo tikrai nežinoma, bet skundikais buvo lenkai, kurie jį priėmė už lietuvių ir bolševiką. Atsitikimas tas buvo III klasoj. III klasoj prišakje važiuoja daugiausia lietuviai, o užpakalinėj daly — lenkai ir ten pakliuvo tas latvys. Latvys, kaip pasirodė, lenkams prielankus nebuvo ir bėrėsi delei politiškių pažvalgų, o kadd jis labai prastai kalba angliškai, tai su juomi nesusikalbėta ir lenkai manė jį lietuviu beesantį ir labai įniršo ir įskundė, kad bolševikas, kad jis galįs kai ką užmušt — irgi pavojingas, tad jį ir pasodino gardan. Pažiūrėjome į kalėjimą ir radome, kad jam ten daug geriau, nes kambarys didelis ir net šešios lovos, o jis vienas. Jį paklausėme, ar norėtų išeiti, — jis pasakė, kad jam gerai, tai, ištikrųjį, jo čia niekas nestumdė, nei daužo, kaip kad ten žmogelį daužė ir mušė. Jis važiuoja Liepojun. Aš ir Dr. Jonikaitis pažadėjome jį apžiūrėti ir apraminome. Anglijoje jis bus paleistas.

Pas mus, II klasoj, irgi važiuoja daug lenkų, bet tyli kaip musę prariję, nei guku.

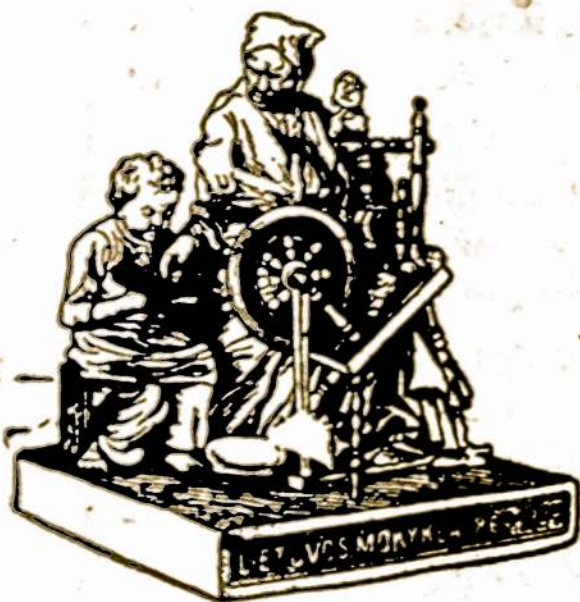
II klasoj, mes labai ženklyvi žmonės. Su čekais, žydais ir rusais mes draugaujame. Važiuoja kartu narys Bachmatjeo a. a. ambasados Paryžiu. Su tuo pradžioje buvo trinimasi, — jis į lietuvius žiuri kaip į šeparatistus. Bet aš jam pasakiau, kad jie, rusai, kad ir valdininkai ir inteligentai mažiausiai žino apie lietuvius, nes lietuvių sau dirbamų darbą ir jokių istorijų nekėlia, nei nesirengia jų kelt. Kas lietuviams per daug lips ant kojos, tai tą stumsime, bet mes nei vienu nekludysimė. Apie Lietuvos ateitinę medžiaginę padėti paaiškinau ir nurodžiau, kad Lietuvai savistoviai, bent gi bėgyje keliolikos metų yra ir bus geriau, negu bile vienai valstijai, net ir tokiai didėlei, kokia yra Rusija. Tolešniai kaip viską sutvarkysime, tai gal artinsimės su tais, kurie bus prielankesni ir naudingesni. Tegul bus galas. Sudiev, M. Petrauskas."

ATSAKĖ ANT
ULTIMATUMO.

Washingtonas. — 30 d. rugp. vakare prezidentas Wilsonas pasiuntė atsakymą ant Wyoming distrikto, Pensylvanijos valst., angliakasių ultimatumo, grąsinančio sustreikuoti 1 d. rugsėjo, jeigu prezidentas užtvirtins kietųjų anglių komisijos didžiumos pranešimą.

Prez. Wilsonas savo atsakyme pareiškia, kad jis yra labai užimtas ir delei tos priežasties negalėjo pats prižiūrėti visų jam priduo-ty dokumentų, liečiančių angliakasių darbininkus ir angliakasyklų savininkus, ir paskyrė paminėtą komisiją, kurios nuosprendžio jis negalįs pastumti į šalį. Taigi palieka angliakasiams pasielti taip, kaip jiems išrodo geriausia.

Apie Ivairius Daiktus

svečių, bet rengė jiems mirtį. Vienok jie paspruko ir laimingai sugrįžo į Portugaliją, pasiekę svarbiausį tikslą—suradę kelią į Indiją, taip senai europiečių norėtą surasti.

Per didelį savo pasišventimą, kantrybę ir drąsą taisyta didvyris padarė didelę gerovę žmonijai savo darbu. Pakelė mokslą ir padarė kelią, kurio žmonija iki šiol nepamiršo.

Kiti du vyrai, amžinos atminties buvo Magelan ir Del Cano, kuriuodu atrado Tykųjį okeaną ir pirmi apkeliavo aplink žemę ir patvirtino mokslą, jog žemė yra apvali, nes važiuojant vakarus, galima sugrįžti į tą pačią vietą parvažiuojant iš rytų.

Zmonės netikėdami, kad Kolumbus, atrasdamas naują žemę, atrado Indiją, neužsiganėdino ir rengėsi keliauti į vakarus, kad toliau iširti tuos kraštus. Rugsėjo 20 dieną, 1519 m., į kelionę išsirengė iš miesto Seville, Ispanijoje. Kelionės vadovas Ferdinandas Magelan, prieš save pasimdamas leitenantą Del Caño, iškeliavo į vakarus. Iš šios kelionės jie sugrįžo rugsėjo 8 dieną, 1522 metais. Jų kelionė užėmė tris metus laiko bei 12 dienų. Iškeliavę jie turėjo penkis laivus ir 270 žmonių, bet kada sugrįžo buvo tik vienas laivas po vadovystę Del Cano ir aštuoniolika žmonių. Kas jų kelionėje atsitiko, nors trumpli verta prisiminti. Magelan buvo Portugalijos bajoras kareivis, bet nesutikdamas su savo karalium aplėdo tarnystę. Jis jau buvo padaręs kelionę į Indiją Da Gamos išrasu keliu, tad pasidrasino padaryti kelionę į vakarus ir iširti tą, ko Kolumbus savo kelionėje neištyrė. Savo kelionėje jis išsileido tiesiog linkui dabartinės pietų Amerikos, kur niekas ir niekada iš europiečių dar nebuvo keliavęs. Zmonės, kurie su juimi iškeliavo, kaip visada, sunkiose kelionėse ir varguose patojo jo priešais, vienas laivas visai nuo jų atsiskyrė ir nuvažiavo savais keliais, nes bijojo sekti paskui, manydami pražusią. Bet Magelan nepametė vilties. Jis ištyrė kraštus pietų Amerikos keliavimas tolyn, kad atrasti kraštą, kur sauzemis pietų Amerikos baigiasi. Ilgą kelionę jis turėjo, nes jam teko klaidžioti po įsukimus į upes, kol galutinai atvažiavo prie galo pietinės Amerikos. Radę pertaką, jie važiavo į kitą šoną, neapsakomos audros mėtė jų laivus, rodosi, gąsdino juos bėražučia. Jo žmonės mirė š baimės vienas po kitam. Jis tik vienas buvo tvirtas dvasioje ir turėjo viltį kelionėje, ramino savo žmones kiek išgalėdamas ir stiprino juos į tolesnę kelionę. Pervažiavę pertaką gale pietinės Amerikos, jie dasigavo vėl į atvirus vandenis. Šitie vandenys išrodė kaip nuvirė, nes jokio krutėjimo vandens nebuvo; jurės išro-

de, kaip lygiausios lankos. Šitas jures Magelan praminė tykiojom ir iki šiai dienai jos nešioja vardą Tykiojo Okeano. Pertaką, kurią Magelan parvažiavo gale pietinės Amerikos, jis pats praminė savo vardu—Magelan'o pertaka ir tą vardą iki šiai dienai vartojama. Pervažiuot tą pertaką paėmė 33 dienas laiko, nes vandenyje šioje pertakoje yra labai žiaurus, todėl nestebina, kad Magelan'o žmonės iš baimės mirė ir nenorėjo toliau keliauti.

Iškeliavęs į Tykųjį okeaną, Magelan'as prikeliavo Philipinų salas. Čionais jiems apsisitojus, užpuolė juos vietiniai laukiniai gyventojai ir pakėlė karą prieš atkeliavusius. Šioje karėje Magelan'as neteko savo gyvasties,— tapo užmuštas. Del Cano liko kevalius vadovu. Pasprukę nuo vietinių gyventojų, pasiėmė vieną iš savo geriausių laivų ir keliavo tolyn,— patįs nežinodami kur jie y-ra, bet turėdami viltį, kad laikydamiš tiesiog, jie sugrįžs į savo šalį. Jie sugrįžo keliu pagal išlanką Geros Vilties, kuriuo Da Gama buvo jau apkeliavęs, keliavdamas iš Indijos.

Kada jie sugrįžo atgal, žmonės labai stebėjosi jų kelione. Jie iškeliavo į vakarus, o parkeliavo iš rytų. Zmonės persitikrino, kad žemė yra apvali, nes ir Del Cano apvažiavo aplinkui ją.

Lietuvos Atstovybės Amerikoje Pranešimai.

Delei Valstybinio Fondo įsteigimo.
Lietuvių laikraščiuose jau patilpo gana platus mano pranešimas apie tai, kaip ir koku būdu reikia surasti lėšų Lietuvyū Valstybinei akcijai Amerikoje.

Ten aš labiausiai klūdžiau politinį Lietuvos padėjimą ir stengiaus išrodyti, jog mums reikalinga įsisteigti Valstybinis Amerikos Lietuvyū Fondas.

Bet nemažesnę svarbą akcijai Fondas turėtų įgyti ir prie apginimo Amerikos Lietuvyū teisių, kaip Lietuvos Respublikos piliečių.

Čion aš paduodu komisijos pagamintą Valstybinio Fondo statuto projektą ir turiu garbės kviesti plačiąją lietuvių visuomenę maloniai ir širdingai prie šio naujo darbo dėtis ir jį palaikyti.

VALSTYBINIO FONDO STATUTO PROJEKTAS.

I. Vardas ir vieta.
1. Valstybinis Amerikos Lietuvyū Fondas yra visuomenės gyvenančiųjų Amerikoje Lietuvos Respublikos piliečių organizacija, veikianti kontakte ir sutartinais su Lietuvos Respublikos Atstovybe Amerikoje.

de, kaip lygiausios lankos. Šitas jures Magelan praminė tykiojom ir iki šiai dienai jos nešioja vardą Tykiojo Okeano. Pertaką, kurią Magelan parvažiavo gale pietinės Amerikos, jis pats praminė savo vardu—Magelan'o pertaka ir tą vardą iki šiai dienai vartojama. Pervažiuot tą pertaką paėmė 33 dienas laiko, nes vandenyje šioje pertakoje yra labai žiaurus, todėl nestebina, kad Magelan'o žmonės iš baimės mirė ir nenorėjo toliau keliauti.

Iškeliavęs į Tykųjį okeaną, Magelan'as prikeliavo Philipinų salas. Čionais jiems apsisitojus, užpuolė juos vietiniai laukiniai gyventojai ir pakėlė karą prieš atkeliavusius. Šioje karėje Magelan'as neteko savo gyvasties,— tapo užmuštas. Del Cano liko kevalius vadovu. Pasprukę nuo vietinių gyventojų, pasiėmė vieną iš savo geriausių laivų ir keliavo tolyn,— patįs nežinodami kur jie y-ra, bet turėdami viltį, kad laikydamiš tiesiog, jie sugrįžs į savo šalį. Jie sugrįžo keliu pagal išlanką Geros Vilties, kuriuo Da Gama buvo jau apkeliavęs, keliavdamas iš Indijos.

Kada jie sugrįžo atgal, žmonės labai stebėjosi jų kelione. Jie iškeliavo į vakarus, o parkeliavo iš rytų. Zmonės persitikrino, kad žemė yra apvali, nes ir Del Cano apvažiavo aplinkui ją.

Daugelis kitų drašuolių mėgino paantrinti Magelan'o kelionę, bet nepasisekė. Tik 50 metų vėliau Francis Drake laimingai pasekė Magelan'o takais aplink pasaulį. Drake iškeliavo iš Anglijos. Tie žmonės tikrai daug gero pasuliu padarė. **Nemulni Sudar.**

2. Nuolatinė Valstybinio Fondo buveinė yra New Yorko mieste arba kitame, sulig visuotinojo Valstybinio Fondo atstovų nusprendimo.

II. Tikslas.

3. Valstybinis Fondas turi savo tikslu rupintis Amerikos lietuvių, kaipo Lietuvos Respublikos piliečių, reikais ir remti Lietuvos Valstybę.

III. Veikimas.

4. Valstybinis Fondas a) veda registraciją visu atskirose kolonijose gyvenančiųjų Lietuvos piliečių, prigeldi jiems suradime užuodarbū, šelpia darbo netekusiu ar dirbtį negalinčioms delei svarbių priežasičių, palengvina visokiais būdais, kuomet jie nori grįžti savo tėvynėn ir suteikia pagalbą naujai atvažiuojantiems, privezdi užsilikusį palikimą ar šiaip kokių išmokėjimų Lietuvos piliečiams ir apskritai visame kame pridabojaj Lietuvos piliečių teisių ir tinkamo jų garbės išlaikymo; b) rūpinasi supažindinti atvykusius Amerikon su šios šalies įstatymais, vietos kalba, pragyvenimo sąlygomis; darydamas tuotikslu paskaitas, pamokas, anglų ir lietuvių kalbos kursus ir tt., teikia šavo piliečiams visokių žinių ir informacijų apie Lietuvos valstybės reikalus, parupindamas jiems ar tai laikraščių ar šiaip raštų, ir c) atliekū visus kitus darbus, kurie Lietuvos Respublikos Atstovybės bus Valstybinio Fondo žinion pavesti arba kurie Vyriausiosios Valstybinio Fondo Valdybos bus nutarti Valtstybiniam Fondui atlikti.

IV. Valstybinio Fondo sustata.

5. Prie Valstybinio Fondo privalo prigulėti visi Lietuvos piliečiai ir pilietės, turintieji nemažiau 17 metų, o taip-pat gali prigulėti ir Amerikos lietuviai, kurie jau patapę Amerikos piliečiais, bet nepametę nuolatinę ryšių su Lietuva ir jos reikalais. Kitų valstybių piliečiai ar pilietės gali prigulėti prie Valstybinio Fondo, jeigu atatinamąjį Fondą skyriaus Valdybos jie bus priimti į jo narius.

V. Narių mokesnis.

6. Visi Valstybinio Fondo eiliniai nariai privalo mokėti į Fondo išdą pamatinį Valstybinį mokesį po 25 centus į mėnesį pradedant nuo rugsėjo 1-mos dienos, 1920 m., arba po tris dolarius į metus. (Iki šių metų pabaigos moka vieną dolarij). Jeigu koksai nors pilietis delei nesveikatos arba užuodarbū stokos nepajiegia šio mokesnio užsimokėti, tai Fondo skyriaus Valdybos jam galima tą mokesnį atidėti keturiems mėnesiams arba ir visai jį nuo to mokesnio paliuosuoti.

7. Be šių eilinių narių prie Valstybinio Fondo gali buti:

a) garbės nariai, kurie vietos Valstybinio Fondo visuotinae susirinkime bus tokiais delei pasidarbavimo Lietuvos naudai išrinkti ir

vyriausios Valstybinio Fondo Valdybos patvirtinti.

b) nariai šelpėjai, kurie yra sumokėję atskiriems metams nemažiaus 10 dolarių.

c) amžinieji Valstybinio Fondo nariai, kurie yra įmokėję į Fondo išdą nemažiau šimto dolarių.

Garbės nariai, nariai šelpėjai ir amžinieji tur visas lygias teises su eiliniaisi nariais ir paliuosuojami yra nuo pamatinio Valstybinio mokesnio.

VI. Valstybinio Fondo lėšos.

8. V. Fondo lėšos susideda:

- iš pamatinio Valstybinio mokesnio jeigu,
 - iš narių šelpėjų ir amžinųjų narių mokesnio,
 - iš pelno nuo rengiamųjų Valstybinio Fondo vardu vakarų, prakalbų, paskaitų, teatrų ir visokių kitų pramogos susirinkimų,
 - iš renkamųjų aukų, palikimų testamentais ir visokių kitų įplaukų.
9. Metiniuose Valstybinio Fondo susirinkimuose kasmet nutariama, kokia visų Fondo jeigų dalis (projektuojama 60%) privalo eiti į nejudinamąjį Lietuvos Valtstybei sušelti kapitalą, kuri jos išdan išmokama, o likusioji dalis gali buti vartojama įvairiems Lietuvos piliečių Valstybinis reikalams aprupinti sulig Valstybinio Fondo suprojektuotų ir Vyriausios Valstybinio Fondo Valdybos patvirtintų sąmatų.

VII. Valstybinio Fondo organizacija.

10. Kiekvienoj atskiroj vietoj ar kolonijoj, kame yra nemažiau 50 priaugusių Lietuvos piliečių, gali buti steigiamas Valstybinio Fondo skyrius. Gyvenantieji tokiose vietose, kame nėra minėto skaičiaus asmenų, privalo prisirašyti prie artimiausiojo Valstybinio Fondo skyriaus.

Didelesiose kolonijose, kame gali buti daugiau 1,000 narių, gali buti steigiami ir atskiri šių vietų dalių Fondo skyriai, pavyzdžiui, Bostono pietų dalies Valstybinio Fondo skyrius, ir tt. Pageidaujama, kad panašūs skyriai galėtų turėti nemažiau 300 narių. Sulyg narių skaičiaus Fondo skyriai galės išsirikinti skyriaus Valdybą iš trijų asmenų arba iš penkių (jeigu narių butų daugiau 500 asmenų), o jeigu kokiam mieste ar apskrity susirastų daugiau trijų Valstybinio Fondo skyrių, tai jie gali sudaryti tokio tat miesto ar apskrity Valstybinio Fondo Valdybą, kuri galės veikti sulig statuto, jų pačių išdirbimo, bet vyriausiosios Valstybinio Fondo Valdybos patvirtinto.

11. Vyriausioji Valtstybės Fondo Valdyba renkama yra trims metams visuotinae Valstybinio Fondo skyrių atstovų suvažiavime kasmet birželio mėnesyje. Ji susideda iš 9 narių, iš kurių kasmet išeina po 3 narius, pradedant nuo gavusių rinkimuose mažiausia balsų. Išstoje iš Vyriausiosios Valdybos gali buti ir vėl renkami.

Išrinktieji į Vyriausiąją Valdybą patįs pasiskirsto

tarp savęs funkcijas, nusatodaruotės dėsnis ir viso veikimo planą.

Esamasia, Lietuvos Respublikos Atstovas Amerikoje skaitomas yra garbės pirmininku šios Vyriausiosios Valstybinio Fondo Valdybos. Jis gali patsai (arba jį pavaduojas) dalyvauti visose Valdybos susirinkimuose, kaip lygiai ir visuotinuose Valstybinio Fondo atstovų susivažiavimuose, bet balsavime nedalyvauja.

Visi nutarimai, kaip Valdybose, taip ir susirinkimuose daromi balsų dauguma, jeigu kokiems nors klausimams visuotinųjų ar tai Fondo skyriaus narių, ar visuotinojo Valstybinio Fondo skyrių atstovų susirinkime nebus nustatyta, kokia nors kvalifikuota balsų dauguma.

Visi Valstybinio Fondo Skyriai arba kokio nors miesto ar apskrity keleto Fondų skyrių Valdyba patįs išdirba savo veikimui taisykles, kurios vienok reikalauja Vyriausios Valdybos patvirtinimo.

Valstybinio Fondo skyriai gali laikyti savo narių visuotinus susirinkimus kaip metinius, taip ir nepaprastus sulig savo nutarimo. Visuotini Fondo skyrių atstovų suvažiavimai skaitomi teisėtais, kuomet atvyksta nemažiau pusės visų atstovų, kurie gali buti suvažiavime. Visi susivažiavimai kviečiami Vyriausiosios Valstybinio Fondo Valdybos arba reikalui ištikus sulig pareikalavimo penktos dalies visų skyrių.

Likvidacija.

Jeigu delei kokių nors priežasičių vienas ar kitas skyrius užsidarytų ar iširtų, tai visos jo lėšos atiduodamos Lietuvos Atstovybės žinion ir pavedamos Lietuvos Respublikos žinion pareina ir visos sumos, jeigu Vyriausioji Valstybinio Fondo Valdyba arba visuotinas Valstybinio Fondo skyrių atstovų suvažiavimas nutartų patį Valstybinį Fondą likviduoti.

Pirmieji organizacijos darbai.

Šiuomi yra kviečiami visi Amerikos lietuviai, kiekvienoj kolonijoj sušaukti steigiamuosius Lietuvos piliečių susirinkimus įsteigimui sulig šių laikinųjų įstatų Valstybinio Fondo skyrių. Inicatyvą sušaukti tepaima ar tai organizacijos, kurios ir šiandien užsiima koku nors valstybinium darbu ar tai atskiri asmens, kurie bus įstikrinę, jog toksai darbas reikia daryti.

Šiuose susirinkimuose prašoma aptarti šio statuto projektas ir ant rašto išdėstyti ar tai pagedaujamųjų dalių permamos arba kokie nauji pasiulymai ir drauge išrinkti iš savo tarpo vietos Valstybinio Fondo skyriaus Valdybą iš 3 ar 5 ypatų ir nuskirti iš Valdybos narių nors vieną į visuotinąjį Valstybinio Fondo steigiamąjį susirinkimą. Apie šiuos atliktus darbus prašoma suteikti žinių Lietuvos Atstovybei Washingtono (703—15-th St., N. W., Washington, D. C.) pažymėjus ant konverto, "Valstybiniam Fondui."

Šiuomi prašoma, idant susirinkimai butų padaryti kur galima rugpjučiu mėn. ir ne vėliau rugsėjo 20 dienos prisistūti apie padarytuosius susirinkimus pranešimai, idant rugsėjo pabaigoje arba spalį pradžioje butų galima pakviesti į visuotinąjį Valstybinio Fondo susivažiavimą priėmimui kaip jo statuto, taip ir Vyriausios Valstybinio Fondo Valdybos išrinkimui.

Jonas Vileišis.
Lietuvos Atstovas Amerikoje.

GYDUOLĖ SKROM, KURIOS REUMATIZMAS BIJO.

Sumanyta p. F. Lipneviciaus. P. Lipnevicius šitą sumanymą dar iš Lietuvos atsivežė. Čia jis padarė šitų gyduolių ir pagydė daugelį žmonių. Nors daug yra gyduolių plačiai garsinamų, tiem visiem garsinamam žmonės negali tikėti. Bet kada čia po akių mieste Worcesterj daugelis pagydyta, dargi mumis pažįstamų žmonių, tai jau turi žmogus tikėti. Iš daugelio turėjusių biaurią ligą reumatizmo, paduodam čia keletos žmonių vardus, pravardes ir adresu, kuriuos turime.

Padėkavoja už gyduoles šie žmonės:
P. Surwila, 378 Millbury st., Worcester, Mass.; Gillia, 211 Millbury st., Worcester, Mass.; Chackielienė, Dorchester Street, Worcester, Mass.; Pulmer, 33 Ward st., Worcester, Mass.; p. Dambrauskas, Worcester, Mass. F. Kasperak, 175 Washington st., Worcester, Mass.; Nizolėk, Millbury st., Worcester, Mass.; Sucheckis, Boston, Mass.; Ališauskas, Worcester, Mass.; W. Leszczynskis, Worcester, Mass.; S. Bublils, 83½ Ward st., Worcester, Mass.; J. Ambrozevičius, 89 Ward st., Worcester, Mass.; Jurgis Pradiejus, 43 Ward st., Worcester, Mass., ir kiti.

Matydami, kad žmonės pasėkmingai pagydomi, mes patarėm p. Lipneviciui pas mus šitų gyduolių palikti. Jeigu kas iš mūsų skaitytojų kankinasi su reumatizmu, galite šitų gyduolių pamėginti ir atsikratyti tos ligos. Rašykite:—

"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.

ISRADĖJAI.
Prisiūskite man modelį arba piešinį savo išradimo išegzaminavimui. Išgygite mano išradimų knygtę vardu: "Pataramai Išradėjams," kurią DOVANAI gausit. **Marcin Labiner**
Patentų Advokatas (A. C.)
15 PARK ROW, NEW YORK

Darbininko Draugas
PAIN-EXPELLER
Vaistubenklis užrug. S. V. Pat. Oda.
Garsus per daugian kaip 60 metų.
Tėmųk įkaro (Anchor) Vaistubenklis

IVAIRUMYNAI

Kodel druska gimdo troškulį.

Žmogaus kraujas, kada yra normaliskame stovyje, savyje turi tokią pat proporciją druskos, kaip ir jūrų vanduo. Kada proporcija yra normališka, tada neįsigauname druskos perviršiaus. Imant vienokį burną paprastos druskos, druskos nuofimtis organizme tuojaus pasirodo perdidelis ir tada pajuntam troškulį, nes organizmas reikalauja druskos atskiedimo. Organizmas, mat, reikalauja vandens, ar kitokio gerimo, kad druska kune būtų atskiesta. Yra ir daugiau priežasčių, kurios gimdo stančią kune reikalauja atskiedimo.

Kiek sniego liginasi colni lytaus.

Sviežio sniego kruvelė, turinti 11 ir viena dalį colio, lyginasi vienam colni lytaus. Keturkampė pėda tokiu jau sniego, sveria 5½ svaro. Tokia pat pėda vandens, iš sutirpusio sniego, sveria 62½ svaro, arba 1000 uncijų. Vienas colis lytaus, reiškia vieną galioną vandens, išlaistyto ant kiekvienų dviejų kvadratinų pėdų žemės, arba 10 tonų ant kiekvieno žemės akro. Sniego tirštumas pacina nuo greitumo, kokiam jis puola ant žemės. Temperatura tame irgi lošia savo rolę. Laikę didelio šalčio, sniegas, krintantis ant žemės, yra lengvas ir sausas. Kada oras yra drėgnas, sniegas puola dideliais plėkeliais, nes yra pusiau tirpstančiu, tokiu būdu nupuolęs ant žemės, užima mažai vietos.

Medžioklės ant zuikių.

Pietinėje dalyje valstijos Utah yra zuikių tokią daugybę, kad ūkininkai yra priversti daryti specialiską medžioklės jų išgaudymui, idant tuomį apsaugoti savo ukas nuo nuostolių, kuriuos jiems zuikiai daro. Medžioklė yra rengiama žiemos metu, po 2-3 kartus. Zuikiai yra pulkavai suvaromi į tam tyčia užvertus žardžius, ir ten mušami lazdomis. Tokiose medžioklėse, paprastai, žuva 3-4,000 zuikių.

Tulose vietose šiaurinių valstijų, valdžios, vieton to, elgiasi atbulai, nes vieton zuikius naikinti, stengiasi ju priveisti daugiau, negu iki šiol jų yra. Ča manoma sumažinti mėsos stoką ir brangumą, nes nespėjant mėsai priauginti gyvulių, kurios gyventojams truksta, mėsa baista pabrango. Tad manoma mėsos stoką užpildyti zuikiena.

Zuvininkams patarimas.

Zuvininkai, ypač gaudanti žavis meškerėmis, idant turėti geras pasekmes, ant šmotelio mėsos, ar slieko, kabnamo ant meškerės, privalo užtvirtinti du ar tris lašus "oil rohdum" (gaunama aptiekose) arba vieton to, naudot suplakto sugedusio kiaušinio baltymo putų. Tas savo kvapu labai vilioja zu-

vis prie meškerės, ant kurios jos kabinasi be atsargumo.

Kad langai neapsaltų.

Kad žiemės metu langai neapsaltų, langų stiklus, iš abiejų pusių, reikia gerai ištrinti glicerina (pure glicerine) ir tada langai niekad neapsals, kol glicerina nuo stiklų nebus nuplauta.

Pigus kišeninis žiburis.

Francijoje, prie parako sanpylių sargai vartoja vandeninius žiburius, kurie yra ir pigūs ir nepavojingi. Toki žiburį kiekvienas gali sau pasigaminti šokių būdu: Paėmus siaura, stiklinę bonką, vidun jos reikia įdėti šmotelį fosforo (aptiekose gaunamo), paskui 1.3 jonkos pripildyti tyra alyva (olive oil), pirmiaus ją sušildant per 15 minučių (tik reikia dabot, idant neužviru) ir paskui bonkos atvarą sandariai uždaryti korku. Neilgai laukus, tuščioj bonkos dalyje pasirodys daili, fosforiška sviesa, pavidale ruko. Jeigu tokia sviesa pradeda temt, reikia bonkos atvarą valandelei atidaryti, idant viduj bonkos oras persimainytų, ir paskui atvarą žil sandariai uždaryti. Toks žiburis yra užtektinai 15-6 mėnesiams, be jokių pašalinų išlaidų.

Skaitlinės.

Šiandien mes vartojame skaitlines, kurios vadinasi arabiskomis, bet tulose atvejuose mums tenka susitikti ir su rymioniškoms skaitlinėmis, kurias daugumui sunku suprasti. Arabiskos skaitlinės yra tai tam tikros rūšies figuros, o rymiškos skaitlinės yra išreikšiamos raidėmis. Palyginimai:

- 1—I
- 2—II
- 3—III
- 4—IV
- 5—V
- 6—VI
- 7—VII
- 8—VIII
- 9—IX
- 10—X
- 11—XI
- 12—XII
- 13—XIII
- 14—XIV
- 15—XV
- 20—XX
- 25—XXV
- 30—XXX
- 40—XL
- 50—L
- 60—LX
- 70—LXX
- 80—LXXX
- 90—LC
- 100—C
- 200—CC
- 300—CCC
- 400—CD
- 500—D
- 600—DC
- 700—DCC
- 800—DCCC
- 900—CM
- 1000—M
- 1910—MCMX

Vienas Michigan valstijos druskos kasyklų savininkas įrengė savo kasyklose, apie pusę mylios po žeme, krutamų paveikslų vaidinimą ir rodė savo darbininkams, kaip reikia apsisaugoti nuo įvairių nelaimingų atsitikimų. Ekranu vietą išpildė balta kasyklos siena.

Patarimai Sveikatos Užlaikymui.

SVEIKATOS NŪRODYMAI OFISO DARBININKAMS.

Ofiso darbininkams reikia tiek daug maisto, kiek sunkiai dirbantiems mechanikams. Jiems reikia atsargiai valgyti — pasirenkant maista, kurs nesukietins vidurių. Ofiso darbininkai dikčiai sėdi ir tankiai serga chronišku vidurių sukietinimu.

Mėsos valgyt sykį į dieną užtenka. Vidurdieninis valgis turi būti lengvas ir sveikas. Vaisiai, daržovės, salotos, kvietinė duona, valgis iš avių, — pagelbsti skilviui suvirinti maistą.

Ne tik valgis ir miklinimas sulaukys chroniška vidurių sukietinimą, bet gerimas vandens ir sutvarkymas reguliariškų papratimų.

Vidurdienį reikia užsimiti koku nors pasimankštymu. Tas nereikia koki nors gimnastiką arba veiklų fizišką įtempimą, ne — tik pakankamą kunišką judėjimą pagerinimui kraujo cirkuliacijos ir įgijimui tinkamo kvėpimo.

Stiprūs gerimai, kaip tai arbata, kava ir alkoholiški gerimai yra blėdingi. Laidinai apgali nuovargi, ir tuom laiku, rodos, ypata atlieka daugiau darbo. Nuovargis yra svarbiausias gamtos ženklas, jog reikia pasilsėti. Ir tankus vartojimas gerimų, pergaleti ta ženklą, yra blėdingas kunui.

APINUODIJIMAS.

Neragauk, negerk ir nedėk į burną to, kas aiškiai nepaženklintas ar nežinomas. Jeigu reikalinga turėti nuodu namuose, laikyk juos saugioj vietoj ir užrakink. Kuomet užpuola greitai ir smarki liga sveikam žmogui tuoj po valgio, gerimo, ar emimo gyduolių, — tai ženklas apsinuodijimo.

Jeigu kelios ypatos, kurios valgė tą patį valgi, apsirgo, nėra abejonės, jog užsinuodijo, — tai pasekmės sukirmijusio, surugusio ar sugedusio valgio, — tokis užsinuodijimas vadinasi "ptomaine." Apie tokius atsitikimus visuomet praneškite Sveikatos Departamentui del atsargaus ištyrinėjimo.

Abejojimuose šauk gydytoją. Pasaukiant gydytoją, reikia jam pasakyti, jog ypata užsinuodijo, tuomet gydytojas žinos koki priešnuodį atsinešt. Nelaukiant gydytojo atvykimo, užsinuodijusiai ypatai duokite vėmimui vaistų, kas prašalins iš kuno nepaprastus nuodus. Šiltas vanduo, garstyčios su vandeniu, surus vanduo, ipecacuanha (vemiamaoji šaknis) arba kiti vėmimui vaistai, ir gerklės kutenimas, verčia ligonį vėmti.

PIENAS IŠ SAUSŲ MILTELIŲ.

Jeigu Suvienytų Valstijų Viešos Sveikatos biuro mėginimai, kurie dabar bando iškrovimą

mi, bus pasekmingi, tuoj bus galima parupinti kudikiams tyriausio amerikoniško pieno, o tai kasmet pagelbės šimtamams tukstančių kudikių. Didžiama tropiškų šalių neturi karvės pieno, kuris yra geriausiu valgiu bonka maitinamiems kudikiams. Jei kurioje Suvienytų Valstijų dalyje yra užtektinai karvės pieno, tai kokybė toki prasta, jog tas pienas yra pavojingas kudikių sveikatai.

Su pagelba Bostono Kudikių Hygienos draugijos ir prof. K. J. Rosenau iš Harvard Universiteto, Viešos Sveikatos biuras gan aiškiai parodė tinkamumą ir gerumą džiovinto pieno, prie kurio pridėta sviesto riebumai. Per kelius mėnesius tas pienas buvo duotas bonka maitintiems kudikiams, neturintiems šešių mėnesių ir atsargiai dabota jo veikmė. Pasirodė, kad tas pienas yra naudingas.

Pieno džiovinimas ir perdirbimas turėjo daug permąinų, bet dabar galų gale padarytas iš sausų miltelių, kuris lygus su geriausiu pienu iš geriausios pieninycios.

Piene mažai randasi bakterijų, tas priguli nuo adžiovinimo proceso. Sviesto įdėjimas priguli nuo ypatingo reikalavimo kudikio ar suaugusios ypatos.

DREBULYS IR KARŠTIS.

"Drebuly's ir karštis" (maliarija), kurie taip išsiplatinę vasaros laike po visą šalį, tai pasekmė uodų įkandimo.

Pietų Valst. kasmet yra septyni milijonai sergančių maliarija. Mirties skaičius mažas ir todėl maliarija nepripažinta kaipo viešos sveikatos klausimas. Bet jeigu nors vieną minutą pamislysim apie daugumą žmonių, kurie serga kasmet, suprasime svarbą kontroliuoti maliariją ir tas klausimas turėtų užimti pirmą vietą. Žinoma, galima išnaikinti maliariją, jeigu būtų pinigų; galima išnaikinti uodus, kurie nešioja tą ligą. Chinina turi ypatinga veikmė.

Neseniai Viešos Sveikatos Biuras padarė naudingus mėginimus kontroliuoti maliariją. Biuras išrinko kelis miestelius Virginijoje ir šiaurinėje Carolinoje, kur pusę gyventojų sirgo maliarija. Pirmiausia kreipė atidą į paprastus budus. Darbininkai iškasė išplaujamus revus, kad nebūtų apstojuusių prudy, kur uodai galėtų išsiplėtoti; jie vartojo rūnuose aliejų, kur vanduo neišleidžiamas, ir chinina duota tiems, kurie jau maliarija serga. Pasekmės to viso — sumažėjimas ligos.

Yra išleista knygutė, kuri plačiai aprašo maliariją. Knygutę galite gaut rašant laišką į Information Editor, U. S. Public Health Service, Washington, D. C. Klauskite "supplement No. 18."

ANGLŲ SKRAIDUOLIAI DANCIGE.

Berlynas. — Į Dancigą atplaukė keturi angli skraiduoliai, kurie prižiūrės lenkams skiriamas amunicijos

KRITUŠIEMS.

Kalę aukurą granito Laisvės, meilės ugniai degti, Kirtę langą laimės saulei Bakuželėn amžius sviesti Jus pakritot...

Dreba rumai, griuva sostai, Aukso galvos žemė dengia, Ir sustoja lietus kraujas: Va, kaip pildo vargo minios Jusų žodi...

Draskė širdį pieno replėms, Muo rūbais jus dabino, I mirties klaikyneš trėmė, Kad kas gyvas negirdėtų Jusų balso...

Dreba rumai, griuva sostai, Aukso galvos žemė dengia, Ir sustoja lietus kraujas: Va, kaip pildo vargo minios Jusų žodi...

Bet šlamėjo vėjas naktį, Ryte beržas atkartoj, Šaltis langę pažymėjo — Ir suprat ojungo žmonės Jusų giesmė...

Dreba rumai, griuva sostai, Aukso galvos žemė dengia, Ir sustoja lietus kraujas: Va, kaip pildo vargo minios Jusų žodi...

J. J. ("Aušrinė.")

RUMUNIJA ATMETĖ SLAVŲ SUSIVIENIJIMO PLIANĄ.

Londonas. — Čecho-Slovakijos užsienio reikalų ministeris, Dr. Edvardas Benes, paskutiniu laiku parodė nepaprasto darbštumo ir dėjo visas pastangas sudarymui susivienijimo su Rumunija ir Jugo-Slavijs. Ypatingai jis norėjo matyti, kad toks susivienijimas būtų priešingas Vengrijai ir palaikytų neutralų atsinešimą linkui rusų-lenkų karo. Bet su tokiu ju pasiulymu nesutiko Rumunija. Rumunija, kaip patirta iš ištikimų šaltinių, nenorinti eiti prieš Vengriją ir nenorinti būti neutrališka linkui rusų-lenkų karo.

Nors Rumunija yra geriausiuose santykiuose su Čecho-Slovakija, tačiau ji nenorinti iėti į tokį apribotą susivienijimą, kaip aukščiau paminėta, bet reikalaujanti, kad tą susivienijimą — "entente cordiale" — sudarytų sekamos valstybės: Jugo-Slavijs, Čecho-Slovakija, Vengrija, Rumunija, Lenkija, Grekija ir, tikimosi, Bulgarija. Spejama, kad šią savaitę Budapešte tam tikslui bus pradėtos tarybos, kuriose dalyvaus Rumunijos ir Vengrijos atstovai. Taipgi tuo pačiu tikslu Rumunijos užsienio reikalų ministeris, Take Jonescu, rengiasi neužilgo aplankyti Paryžių ir Londoną.

REDAKTORIAUS LAISKAS KARALIUI.

Londonas. — Laikraščio "John Bull" redaktorius ir parlamento narys Horatio Bottomley pasiuntė Anglijos karaliui Jurgiui laišką, prašydamas, kad jis įsakytų paliausuoti iš kalėjimo miesto Cork majorą MacSweney, kuris badauja ir yra arti mirties. Pasak jo, karalius išleisdamas tokį įsakymą daug daugiau prisidėtų prie išrišimo Airijos klausimo, negu parlamentas galėtų padaryti bėgyje 100 metų.

Naujausio Išradimo Siuvama Yla.

Su šita yla galima pasitaisyti čeverkykus, maišus, karpetus ir kitus didelius ir mažus pataisyumus. Šita yla sutalpyš jums pinigų ir laiko. Ji siuva gerai, greitai ir drusiai kaip mašina. Prie ylos randasi kamuolelis siūlo ir 2 adatos. Kaina \$150.

DOVANA "Amer. Lietuvio" Skaitytojams.

Kas per mumis užsirašys višiemis metams laikraštį "Amerikos Lietuvi" už \$2.50, tai apilaiksy siuvama yla už pusę kainos. Prisiųskite iš viso \$3.25, tai aplaikysite višiemis metams "Amerikos Lietuvi" ir siuvama yla. Siunčiant pinigų, adresuokite:

S. P. TANIS & CO., 31 E. 112-TH ST., CHICAGO, ILL.

IŠEIS PIRMA SAVAITĖ RUGSĖJO

Jau priimama prenumeratos ir galima išsirašyti "Artojas" pavieniais numeriais. Kurie norėsit matyti pirmą "Artojo" numerį, tuoj duokite užsakymus, nes galite likti visai nematę. Pinigus siųskite pašto ženklais arba money orderiais ir registruotuose laiškuose.

PRENUMERATA METAMS \$1.00.

PAVIENIS NUMERIS 10c.

"ARTOJAS"

E. 79-th STREET, (Corner Superior Avenue), CLEVELAND, OHIO.

AR NORI SUSISIEKI

Su Visu Pasauliu?

Jei nori, tai klausyk mūsų patarimo ir nusipirk

Vadovėlį Esperanto Kalbos

174 pusl., gražiais audeklo viršeliais, Kaina \$1.25.

Adresuok:

"AMERIKOS LIETUVIS,"

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Kas tur ausis teklauso skaitančių, kas turi akis pats teskalto mūsų karžygiškos kariuomenės leidžiamą laikraštį

"Kariškių Žodis"

"KARIŠKIŲ ŽODIS" aprašo visus Lietuvos kariuomenės žygius, kovas, smarkius mušimus, kad brangiai Tėvynei laisvę iškovoti, kad apgynti mūsų brolių turtą, gyvybę nuo lenkų plėšikų piktųjų, nuo vokiečių ir rusų grobinių plėšriųjų. KARIŠKIŲ ŽODIS" ryškiai atspindi karštą Lietuvos kariuomenės Tėvynei meilę ir jos pasiryžimą ginti Lietuvą iki paskutinio kraujo lašo ir iškovoti tokią Lietuvos valstybę, kurion galėtų sugrįžti ir sugrįžė laimė rasti visi po pasaulį išablaikę vargstantieji tikri Lietuvos sunus.

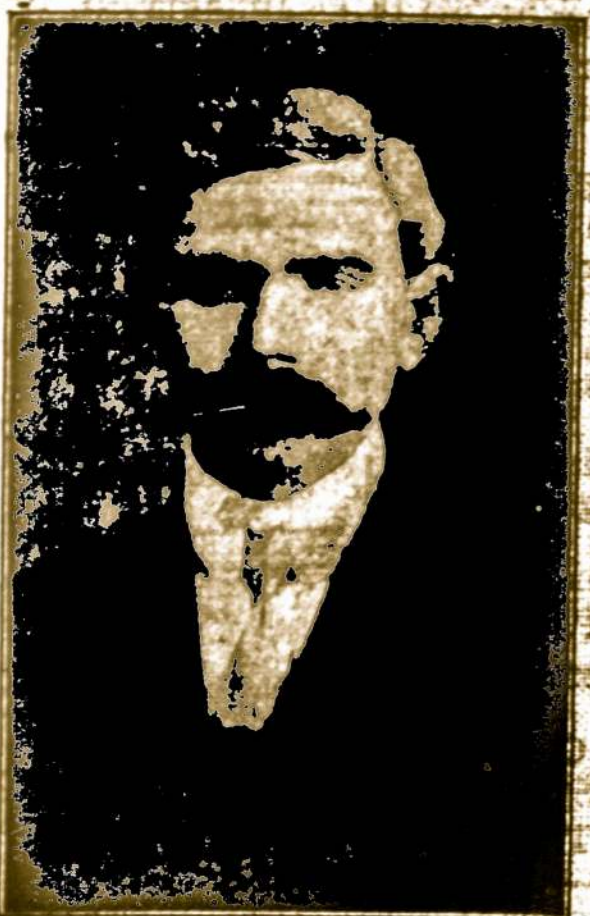
"KARIŠKIŲ ŽODIS" skelbia nukautųjų (užmuštųjų), sužeistųjų, nelaisvėn patekusiųjų ar be žinios prapuolusiųjų bei kovose atsižymėjusiųjų ir apdovanotų kariškių vardus.

Taigi, kiekvienas Amerikos lietuvis, kuris Lietuvos Tėvynei išsiilgęs, kuris nori žinoti, kaip Lietuvos kariuomenės savo krauju mūsų žmonėms laimingą kelią kloja, teskalto ir teplatina.

"KARIŠKIŲ ŽODIS"

"KARIŠKIŲ ŽODIS" eina vieną kartą į savaitę. Kaina metams 2 doleriai, kuriuos galite pasiųsti registruotame laiške. Adresas:

"KARIŠKIO ŽODIO" REDAKCIJA, KAUNAS, LITHUANIA.

M. Paltanavičia,

Apie kelionę į Lietuvą

Mes geriausia patarnaujam važiuojantiems į Lietuvą.

Oras geras, jūrės tykios, tuom tarpu gana patogų keliauti į Lietuvą kam reikia šifkortes pirkitė pas mus, mes parduodam ant visų linijų keliaujančių per Atlantiką į Europą.

Rugsėjo mėnesyje Cunard linijos šie laivai išeina.

Rugsėjo 1d. laivas Calabria eina į Patras, Dubrowik ir Trieste. Rugsėjo 2, laivas Mauritania eina į Cherbourg ir Southampton. Rugsėjo 9, laivas Imperator eina į Cherbourg ir Southampton. Rugsėjo 11, laivas Columbia, eina į Glasgow per Merville. Rugsėjo 14 d., laivas Kai. Aug. Victoria, eina į Liverpool. Rugsėjo 14 dieną, laivas Vauban, į Liverpool. Rugsėjo 14, laivas Caronia, eina į Cherbourg ir Plymouth. Rugsėjo 21, laivas Aquitania, eina Cherbourg ir Southampton.

Rugsėjo 23, laivas Italia, eina į Dobrowik, Potras ir Trieste. Rugsėjo 25, laivas Carmania, eina į Liverpool. Rugsėjo 25, laivas Saturnia, eina į Glasgow. Rugsėjo 30, laivas Mauritania, eina į Cherbourg ir Southampton.

Rugsėjo mėnesij, Baltos, Raudonos ir Amerikoniškos linijos laivai išeina iš New Yorko sekančiai:

Rugsėjo 4, laivas Philadelphia, Amerikoniškos linijos, Southampton. Rugsėjo 4, laivas Baltic, Baltosios linijos, į Liverpool. Rugsėjo 4, laivas Zealand, Raudonos linijos, į Antwerp. Rugsėjo 11, laivas Manchuria, Amerikoniškos linijos, į Hamburg. Rugsėjo 11, laivas New York, Amerikoniškos linijos, Southampton. Rugsėjo 15, laivas Adriatic, Baltosios linijos, į Southampton. Rugsėjo, laivas Olympic, Baltosios linijos, į Southampton. Rugsėjo 18, laivas Kronland, Raudonosios linijos, į Antwerp. Rugsėjo 18, laivas St. Paul, Amerikoniškos linijos, į Southampton. Rugsėjo 25, laivas Lapland, Raudonosios lini-

jos, į Antwerp. Rugsėjo 25, laivas Mongolia, Amerikoniškos linijos, į Hamburg.

Holandijos Amerikos Linijos laivai išeina rugsėjo mėnesyje.

Rugsėjo 8 laivas Noordam eina į Boulogne Sur-Mer, Plymouth, Rotterdam ir Cuxhaven Hamburga. Rugsėjo 14, laivas Amsterdam, eina į Boulogne, Sur-Mer, Plymouth, Rotterdam, Cuxhaven, Hamburg. Rugsėjo 22 laivas Ryndam, eina į Boulogne, Sur-Mer, Plymouth, Rotterdam, ir Cuxhaven Hamburg.

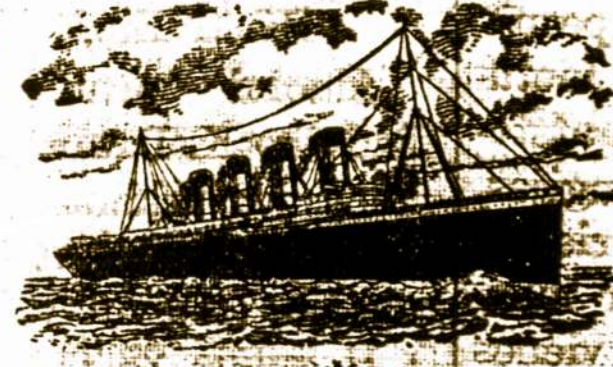
Šiomis dienomis gavome žinią nuo Cunard Line, kad galima važiuoti jau į Libavą ir Revelį. Į Libavą šifkortės \$145, į Revelį \$165. Taipgi taksų 5 dol. reikia dađėti.

Mūsų keliauninkai padėkavoja už gerą kelionę.

Šiomis dienomis gavome, kelis laiškus iš tarpo jų Jonas Siugzdinis, ir Pakuonio atrašė laišką ir dėkavoja už gerą kelionę per mus sutaisyta. Jis pasveikina visus savo draugus iš Worcester ir visiems linki geriausios kloties, sako, Lietuvoje ne-

apsako mai jam smagu gyventi. Jis linki visiems savo draugam pataria, kad važiuoti į Lietuvą per M. Paltanavičia. Turint savo agentą, kuris rupeštingai viską į kelionę prirengia. Kam jieskoti kitų, kurie tik rupinasi pinigą paimti ir iš aktų išleisti.

Netik Worcesterio žmonėn verta pas mus pirkti šifkortes ir leist pinigus, bet ir visiems "Amerikos Lietuvis" skaitytojams. Mes parupinam paspurtus ir išleidžiam pasażierius geriausiom kelionėm ir į tėvynę. Pinigus siunčiam geriausiu būdu ir geriausiai juos gauti Lietuvoje. Todėl meldžiam visų kreiptis pas mus.

M. PALTANAVIČIA Agentas, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

IVAIRIOS ŽINIOS.

VAIKŲ KELIONĖ. APLINK ŽEMĖ.

San Francisco, Cal.—Tai vienintelis atsitikimas istorijoj, kurį padarė rusų vaikų ekspedicija. Ta rusų vaikų ekspedicija, kuri pradėjo savo kelionę iš Vladivostoko ir keliauja aplink žemę į Petrogradą, kur yra tų vaikų namai ir tėvai, nuo kurių jie per du metus buvo atskirti. Sovietų valdžia ir tėvų apšvietos komitetas pristatė tiems vaikams mokytojų ir patarnautojų ir išsiuntė juos vasarai į Sibirą, kur yra daug daugiau maisto, negu Petrograde. Įvykus ten mušiams tarp bolševikų ir kolčakininkų, vaikų kolonija, esanti Uralt kalnuose, liko atskirta nuo tos Rusijos dalies, kuri buvo bolševikų rankose. Atskyrus tą vaikų koloniją nuo Rusijos, jiems ir jų globėjams prisiėjo daug vargų ir sunkenybių patirti. Po metų laiko Kolčako valdžios vidurinių reikalų ministeris pavedė tą vaikų koloniją Amerikos Raudonojo Kryžiaus globon.

Laivas "Yomei Maru," kitaip vadinamas "Vaikų laivu," išplaukė iš Vladivos-

toko 17 d. liepos, 1920 m. Pirmą sykį laike savo kelionės tas rusų vaikų laivas sustojo Japonijoj, o antrą sykį — San Francisco uoste. Dar esant tiems vaikams ant jūrų, San Francisco miesto majoras Rolph pasiuntė jiems bevielinę telegramą, sveikindamas juos ir užkviestas būti to miesto svečiais. San Francisco uoste laivas "Yomei Maru" prabuvo tris dienas.

Ft. Winfield Scott barakuose buvo parėngtas tiems jauniems keleiviams, tam 480 jaunuolių būriui, kurių sudarė 428 berniukų ir 52 mergaitės, atatinamas priėmimas.

Ta rusų vaikų ekspedicija yra po Majoro R. H. Allen prižiūra. Jis sako, kad tai yra įdomiausias Raud. Kryžiaus darbas, kokis kur nors gali būti.

Ant laivo "Yomei Maru" yra įkurta atatinama mokykla, kurią lanko kasdien visi vaikai. Didžiūma to laivo darbų atlieka patys keleiviai — vaikai ir mergaitės.

Po kelis sykius į savaitę vaikams yra rodomi judoni paveikslai. Kadangi rusų vaikai yra dideli myletojai šokių, tad tankiai kaip ant dēnio, taip ir apačioje su-

rengiama šokiai. Kasdien išryto ir po pietų paskirtomis valandomis vaikai mankštinais ir dalyvauja įvairiuose sportuose.

30 d. rugpjūčio New Yorko miesto Majoras Hylan priėmė tuos vaikus miesto salėje.

31 d. rugpj. vaikai laiveliu "Mandalay" plaukioje upė Hudson. Rekomendavus vietos rusų organizacijoms, prie jų buvo priskirta 100 rusų pabėgėlių vaikų.

1 d. rugsėjo tie vaikai aplankys Brooklyną kur Raud. Kryž. bus surengtas įvairus programos.

2d. rugsėjo Hippodrome bus tų vaikų vakaras.

3 d. rugsėjo vaikai aplankys Bronx Parką, kur yra didelis zoologiskas daržas su skyriais—ornotologijos, reptilijų ir botanikos.

Iš New Yorko laivas "Yomei Maru" plauks su savo ypatingais keleiviais į Francijos uostą Bordeaux (Bordo).

BĖGYJE VIENOS DIENOS PRALEIDO 1,000,000 RUBLIŲ. Sevostopolis. — Associated Press korespondentas pareiškia, kad jis čia nusi-pirkęs už 25 amerikoniškus dolarius \$1,000,000 donskų rūblių.

Visus tuos pinigus jis praleidęs bėgyje vienos dienos ir vakare buvęs jau "nusi-bankrutijusiu milijonierium."

Vieni pietūs atsiėjo jam 60 tukstančių rublių. O už netoliną kelionę užmokėjęs vežėjui 10 tukstančių rublių.

Pasak to korespondento, Kryme dabar yra 24,000-000,000 rublių, bet "pinigų tėtė nėra."

VEŽA SVAIGALUS Į AMERIKĄ.

Arthur Brisbane, "Boston American" redakcijos štabo narys, pareiškia viename iš vėlesniųjų savo straipsnių, kad paskutiniomis dienomis atvežama į Ameriką šimtas tukstančių dežių vyno, degtinės ir kitokių svaiginančių gėrimų iš Francijos ir Anglijos uostų. Visos tos dėžės užadresuotos vienos New Yorko vyno firmos vardu. Ir tai daroma su valdžios žinia ir pri-tarimu.

Vienoj iš šėdžiausių New Yorko ligoninių, Belėvuje, esą tris sykius tiek alkoholi-ku, kiek buvo pernai. Todėl p. Brisbane sako, kad blaivybės įstatymas yra šlubas ir jog valdžia turi ypatingą savo įstatymų pager-bimo būdą.

Parsiduoda Namai-Farmos.

Miesto valdininkai pranašauja didelį trukumą tenementų šio rudens ir žiemos laikų. Jau dabar tenementų truksta ir sunku jų rasti, todėl apsaugok tuojau, kad neliktum be pastogės.

Pirk ir kraustykis, kad ir tą pačią dieną Du 3-ju, tenementų namai, visi įtaisymai, negirdėtai pigi kaina ir lengvos išlygos. Vienas tenementas tuščias. Jei nori pasinaudoti šia proga — nelauk, tuojau kreipkis pas mane platesnių informacijų.

Viena iš puikiausių farmų Worcesterio apylinkėje. Geri budinkai, virš 100 akrų derlingos žemės, daug miško puikios pievos ir geros ganyklos. Parsiduoda su gyvuliais ir padarais. Greitam pardavimui kaina visai žema ir bus suteikta labai lengvos išlygos.

So. Worcester. 7 kambarių namas, gėsas, maudynės. Kaina \$2,800, imokėti \$600.

Arti Grafton St. 18 kambarių 3 gyvenimų namas. Kaina \$9,200 imokėti \$2,000.

A. BLAZYS, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

KARĖ ARBA TAIKĄ?

Visas pasaulis rodo vėl pilnas basiai pavojojimą eksplozijų ir kiekvienas griebiasi laikraštį rytė, kad sužinoti ar dar yra nors kiek vilties, kad bus taika ar nauja pasaulio karė neišvengiama. Ir iš prieštastis šito neramaus viršutinio padėjimo, mes pamirštame per daug lengvai dabartinį sezoną, pabaiga vasaros, yra gana bloga dėl mūsų vidurių. Permaina oro nuo karštos vasaros į ukanotą rudens reikalauja tvirtą mobilizavimą mūsų gyvybės spēkų. Mes turi-

Tyras raudonas Kraujas.

Tyras raudonas kraujas reiškia gerą sveikatą. Nuga-Tone yra stebėtina gyduolė dėl padarymo tyro, raudono kraujo, stiprių tvirtų nervų ir energišku vyrų ir moterų. Jau yra tris dešimtys metų kaip tukstanciai žmonijai ja vartoja su dideliu pasisekimu. Ji susideda iš aštuonių svarbių vaistų, kurie pagerina svarbiausias dalis kuno. Nuga-Tone padidina gerą apetitą, pataiso gromulijavimą, padaro vidurius normalius, nunaikina tą baltą plėvę nuo liežuvio, pasaldina kvapą, padidina švarumą ir deda naują gyvenimą ir energiją į kūną. Jis padarys Jusų veidus raudonus ir Jusų kūną stiprių. Išsikirkit tą žinutę, nusi-sėkit į aptieką, gaukit bonką Nuga-Tone, gerkite per kelias dienas, ir jeigu jus nebusite visiškai užganėdintas, sugražinkite kas liko aptiekoriui ir atsi-imkite savo pinigus.

Druggist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 537 So. Dearborn St., Chicago. Absolutely guaranteed. Retail price \$1.00. (35-39)

PARSIDUODA.

10 akrų farma gražus namas su elektra, banė, ir kiti budinkai. Arti Apšvietos Bendrovės Parko, prie vandeno. Kaina \$5,200, \$2,000 imokėti. Cherry Valley, geras 2-ju šeiminų namas, banė, sodas, prie Main st. Didelė progą užimti biznis (Gasolinas galima parduoti virš 500 galonų į dieną; prie gasolino ir aliejaus, taipgi ir grosernė. Kaina tik \$3,500, \$1,500 imokėti. Kas norite pirkti antrą mortgage, mortgage 8%, \$200 pelnysi? JONAS BUROKAS, 25 Millbury Street,

Tyliai kenciancios.

Daugelis moterų ir jaunų mergučių kenčia tyliai visokias negales ingimtas savo lyčiai. Tokios negalės prastai apšviečia skausmas, strėnos, tonuose, klūbuose, šilumose ir žemutinėje pilvo dalyje, dažnai galvos skaudėjimais; jos tarsi kartūn ir šalin.

SEVERA'S Regulator (Severos Regulatorius) yra tikras vaistas nuo tokių ligų, sutaisantis neregularumus, nuo kurių moterys ir mergaitės serga. Per ligos metus jis buvo geriausia dovana ir netgi nuogeriausias pasekmes. Gaukite jį pas savo aptiekininką. Žinokite, kad gauti "Severos". Kaina \$1.25 ir 60 molekulų. W. F. SEVERA & CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

VIETOS ŽINIOS

VIESAS SUSIRINKIMAS.

Rugsėjo (Sept.) 5 d., 1920 m., 6:30 val. vakare, Plaza teatre, Front st., įvyks didelis viešas susirinkimas, kuriame bus priimtos rezoliucijos reikalaujančios, kad Suvienytų Valstijų Valdžia pripažintų Lietuvą kaip nepriklausomą valstybę, tokiomis pat suvereninėmis teisėmis, kaip ir kitos Europos valstybės.

Šiame dideliame Worcesterio lietuvių susirinkime kalbės garsūs lietuvių kalbėtojai, butent—adv. F. J. Bagocius, iš Bostono vietos advokatas A. J. Milleris ir angļai: kongresmanas, senatorius, prokuroras ir mies to majoras.

Kalbų protarpuose dainuos žymios solistės ir gros p. Našukaičio orkestra.

Tai bus vienas iš svarbiausių susirinkimų, kokis tik kada nors yra buvęs Worcesteryje. Todėl visi, kaip vienas, turime stoti ir reikalauti vienu balsu Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą. Vien tik Lietuvos priešai gali prieštarauti šiam susirinkimui ir atsisakyti nuo dalyvavimo jame. Bet tikri Lietuvos sunys ir dukters negali to padaryti! Mes žinome, kad visi tikri lietuviai bus su mumis!

Visus vietos lietuvius nuoširdžiai kviečia atsilankyti į aukščiaų nurodytą vietą kalbamuoju tikslu.

Visi už Lietuvos vardą, jos nepriklausomybę ir jos ateitį!

Varde septynių Worcesterio draugijų

Jonas Burokas,
Pirmininkas

PRADĖJIMUI SEZONO.

Pradėjimui ateinančio sezono, "Aušrelė" rengia draugiška bankietą, kuris įvyks 6 d. rugsėjo, panedėlio vakare, savo kambariuose Rengimo komisija labai sparciai darbuojasi ir stengiasi padaryti šį vakarą nepaprastu. Kaip girdėti, komisija planuoja nustebinti atsilankiusius tokiais dalykais, kurių niekad nebuvo matę. Be to, bus labai gardžių valgių ir gėrimų, nes iškalno užsakė ekspertus kepejus — virėjus. J.

LIETUVIŲ KOOPERACIJOS REIKALU.

Worcesterio Lietuvių Kooperacijos direktorių taryba laik savo susirinkimą 28 d. rugpjūčio, kur buvo padaryta ir šių metų apyvartos atskaita. Iš atskaitos pasirodė, kad per šiuos metus padaryta gana didelė apyvarta ir gauta gryno pelno 3,000 dol.

Paaiškėjus, kad kooperacija nepaprastai greitai auga, direktorių taryba nutarė pakelti savo šerūs nuo \$10 iki \$20. Bet tie, kurie yra pirke Worcesterio Lietuvių Kooperacijos šerū, tačiau nesilanko į jos krautuve ir nemaną lankytis, negalės naudotis tuo pakėlimu, — jų šero vertė kaip buvo, taip ir pasiliks \$10.

Tuo numeru duota visiems proga pasitaisyti ir lankytis į kooperacijos krau-

tuve, idant jų šero kainą būtų galima dvigubai padidinti. Kas nori dar nusipirkti Liet. Kooper. šerū, tai tegul pasikubina, nes aukščiau paminėtas nutarimas leis į galę nuo 1d. spalio mėnesio, 1920 m.

Šią subatą, 4 d. rugsėjo, bus visų Liet. Kooper. šerūninkų susirinkimas, į kurį kviečiama atsilankyti visus kooperacijos narius.

Valdyba.

ATSISVEIKINIMAS SU SLA. 57 KP. NARIAIS.

Gerb. S.L.A. 57 kp. nariai ir narės! Nors ir labai apgailėstauju, kad man prisiėjo apleisti Worcesterį ir 57 kp., tačiau pareiškiu jums, kad niekad nemanau apleisti mūsų organizaciją — Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, nes ši organizacija kaip dirbo, taip ir dabar dirba prakilių darbą delei mūsų tėvynės Lietuvos. Nesarmata man bus ir į Lietuvą parvažiavus pasisakyti, kad aš prigulėjau ir priguliu prie SLA.

Nėra mažiausios abejonės, kad Lietuvos žmonės labai žingeidaus žinoti, kas tai per organizacija, kuri užsiima siuntimu knygų ir laikraščių į Lietuvą ir platinimu apšvietos. Aš visuomet stengsiuos perstatyti šią organizaciją, kaip stovinčią arčiausia prie Lietuvos ir jos reikalų, dirbančią kultūros ir apšvietos darbą.

Nesenai dar čia tapo įkurtas S.L.A. 57 kp. rupešniu literatūros siuntimo Lietu von skyrūs. Kuopos atstovai lankėsi į kitas draugijas, kviesdami prisidėti prie šio prakilnaus darbo. Ir man teko dalyvauti nuo vienos vietos draugijos tam skyriuje, tad žinau, jog palyginant į trumpą laiką išsiųsta į Lietuvą apie 400 ryšulių įvairios literatūros.

Taigi, gerbiamieji, dar kartą paminėsiu, jog man parvažiavus į Lietuvą teks susidurti su tais žmonėmis, kuriems SLA kuopa yra pasiuntusi ne viens ryšulį. Tuomet aš visa tai peržvelgsiu ir duosiu jums atsakymą paaiškindamas, kaip žmonės tą darbą žiuri ir kaip reikia į toliau varyti.

Likite visi sveiki.
Su godone,
Vincas Kriškėtolaitis.

ŠEIMYNIŠKAS VAKARAS.

Pirmas metinis šeimyniškas vakaras, rengiamas pietinės dalies parapijos, atsisbus 6 d. rugsėjo, bažnytinėje svetainėje, ant Waverley st. Gerbiami lietuviai, seni ir jauni, neužmirškite atsilankyti ant tokio didelio ir iškilmingo vakaro, kur bus galima gauti skaniausių valgių ir gėrimų. Taipgi bus graži muzika ir puikiausių dainų, nes dalyvaus gabiųjų Worcesterio solistai. Žodžiū sakant, Worcesterjy toki vakaro dar nebuvo. Meldžiam visus atsilankyti ir neužmiršti paremti toki gerą užmanymą, statyti bažnyčią, nes laikas artinas. tuoj reikės pradėti statymo darbą. Prašom susirinkti kodaugiausia, nes daug naujo išgirsit.

Vardu rengėjų, užkviečia,
J. Glavickas.

PRANEŠIMAS VISUOMENEI!

Šiuomi pranešam Gerbiamai Lietuvių Visuomenei, kad šiomis dienomis atsidarė New York nauja Lietuvių Persiuntimo Agentura, po vardu Lithuanian Marine Forwarding Co., kurios tikslas yra sąžiningai patarnauti Lietuviams persiuntime pagelbos savo giminiams Lietuvoje, kaip tai, persiuntime drapanų, valgomų daiktų, pinigų ir tt.

Su visokiais reikalais kaslink persiuntimo bei informacijos, meldžiame kreiptis ant šio adreso: —

Lithuanian Marine Forwarding Co.,
203 WEST 33-RD ST., NEW YORK CITY.

CUNARD LINE

S. S. "SAXONIA IŠPLAUKS SPALIO 30

PLYMOUTH-CHEMBOURGA-AMBURGA.

YRA AGENTAS JUSŲ MIESTE ARBA APIELINKĖJE.

SUSIRINKIMAI.

SLA. 57 kp. susirinkimas atsisbus 5 d. rugsėjo, 1:30 val. po pietų, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott st. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes yra daug visokių reikalų ir stengkitės atsivesti po naują narį.

P. A. Dėdynas,
Pirm.

Lietuvos Sunų Draugystės susirinkimas atsisbus utarninke, 7 d. rugsėjo, 8 val. vakare, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott st. Malonėkite visi dalyvauti.

Pirm. P. A. Dėdynas.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešame šv. Liūdviško K. Draugystės nariams, jog sekantis susirinkimas atsisbus seredoj, 8 d. rugsėjo, 7:30 val. vakare, A. O. H. saleje, 28 Trumbull st. Malonės visi nariai atsilankyti ir apsarstyti draugystės reikalus.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo vyro, Prano Tauszo, kuris prasišalino nuo manęs 16 mėnesių atgal, palikdamas mane su dviem mažais kudiškiais. Girdėjau, kad buvo apsistojęs Hartford, Conn. Jei kas žino apie jį, meldžiu man pranešti.

Petronė Tauzienė,
6 Lafayette st.,
Worcester, Mass.

Pajieškau savo brolio Antano Valausko, paeina iš Ziedzienu kaimo, Kriščinsko parapijos. Meldžiu atsiskausti į šitą adresą: Juozapas Valauskas, 21 Pike st., Athol, Mass.

Pajieškau Broniaus Patašiaus, š Gerdzių kaimo, Lukšių valsč., šakių apskr. Jis dabar kur gyvena apie Waterbury, Conn., turi svarbią žinią nuo jo selės Antaninos, iš Lietuvos — meldžiu atsiskausti ant sekančio adreso: J. P. Maksvitis, P.O. BOX 492, HAMMOND, IND.

Pajieškau savo sesers Magdalenos Melkuniukės, po yru — Subačienės, iš Plaskunų kaimo, Vilniaus rėdybos.

Bonifacas Melkunas,
15 Millbury st. Worcester, Mass

Aš, Katarina Puidziukė, po vyro, žemaitienės, iš Jedagonių kaimo, pajieškau savo sunaus Antano Žemaičio, kuris iškeliaruo į Ameriką 15 metų atgal ir iš per tą visą laiką nuo jo ne gavus jokios žinios, nežinau ar ryxvas ar miręs. Meldžiu jo paieškti arba kas apie jį žinote atsiskausti sekančiu antrašu: Katarina Žemaitienė, Lodiškių kaimas, Višakio Rudos valsčius, Mariampolės apskritis, Lietuva.

DABAR YRA LAIKAS PASIŪSTI PAGELBĄ SAVO GIMINĖMS LIETUVOJE.

Kaip tai: drapanų, valgomų daiktų, pinigų ir taip toliau.

Mes siunčiame į Lietuvą visokius daiktus. Keliaujantiems Lietuvon pardudame laivakortes; taipgi pertraukiame keleivius iš Lietuvos. Ypatinai prižiurime šeimynas ir neturincius paspartų.

Rašykite tuojus ir gausite visas informacijas ir busite užgandinti.

THE LITHUANIAN MARINE FORWARDING CO.,
203 W. 33rd St., New York, N. Y.

REIKALINGA.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje yra reikalingi darbininkai, mokanti taisyklingai lietuviškai rašyti ir galinti vartoti rašomąją mašiną. Kreipkitės į Atstovybę laiškais savo ranka rašytai; nurodant: lytį, amžių, mokslą, patyrimą, kokias kalbas žino, kokių greitumu ir ant kokios mašinos rašot, kiek algos tikėtis ir tt. Pastovi vieta — gera alga. Kelionės lėšos ir Washington bus apmokėtos. Adresuokit Representative of Lithuania in America, 703 — 15-th Street, N. W., Washington, D. C.

RUIMAS delei ženotos poros arba dviejų vyrų. Kreipkitės pas —

PETRAS SLUCKIS,
138½ Washington Street,
Worcester, Mass.

Pardavimai.

PARSIDUODA geri furničiai šesiu rūimų, viskas yra ko reikia prie namo. Kreipkitės pas —

ANTANAS ŠILALĖ,
26 Waverly St.,
Worcester, Mass.
(Galima pamatyti vakarais, pusė po 6 v. vakare.)

PARSIDUODA du geri namai, 4 tenementų; noriu važiuoti į Lietuvą, todėl parduodu pigiai. Kas galės daugiau įnešti pigiau nupirks. Vieta labai gera yra, daržas ir medžių vaisinių. Kreipkitės po šiuo numeriu: 36 COLTON STREET, pirmas gyvenimas.

PARSIDUODA geri furničiai. Visai nauji trijų rūimų furničiai parduoda pigiai. Kreipkitės pas,

Paulina Stempowska,
63 Esther St., Worcester, Mass.
2-tras gyvenimas.

PARSIDUODA geri furničiai. Norinti pirkti, pasinaudokite. vių, lenkų ir kitataučių vietoj, k. 194 Prescott ir North g-vių, galima pasiteirauti šiokiom dienon, nuo 6 iki 10 val. vakare, hiznio vietoje; nedėliomis kreipkitės ant 31 Water st. ant 3 lubų. (38—35)

MERGINOS. ATYDON! KLAUSYKITE!

Ar jus norite turėti namuose daug išsiuvinėjimų arba išsimokyti gražiai išsiuvinėti ir uždirbti nuo 5 iki 15 dol. ant dienos išsiuvinėjant del kitų? Mes išmokysim jus apie į valandos laiką ir jus gerai mokėsite. Septynių metų kudikis gali vartoti šitą stebėtiną mašiną. Šita mašina tai, aukso obuolys. Pilni patarimai del visko: del skrybėlių aptaisymo, del pagražinimo drapanų, rankinių maišukų, šokimo čeverų del visokių staltiesių, paduškačių užvalkalų, del abrusų ir abrusukų, ir del šimto kitų reikalingų daiktų. Ne praleiskite šitą progą, arba uždirbti nuo 5 iki 15 dol. ant dienos arba padailinti savo namus. Pasiųskite vieną dol. ir gausite mašiną su pilniais patarimais per sugrįžtantį paštą. Pasiskubinkite, šitokios progos ne visada atsitinka. Šita mašina yra tikrai įdomi.

UNIVERSAL DIST. CO.,
Dept 43, 36 Madison Sta., NEW YORK CITY.

KETURIŲ LAPŲ LAISKAI I LIETUVĄ.

Pirmas lapas išdarytas graziomis spalvomis, gėlėmis, paveiksiais, perli ir žibantių dulkių aparais ir turi tam tinkamas eiles:

"O! tu sakal, sakalėli!" "Pas tėvus." "Sveikinu tave mylimas broli!" "Sveiki, gyvi, mano gentytys." "Kas pas jus girdėti." "Imela mano prisiegele." "Išsilgimas mylimos prisiegos." "Sveikinu tave miela sesutė." "Ten kur saulutė šviečia." "Liud na man širdelė." "Apgailėstimas Lietuvos." "Pas pačią ir vaikučius." 22 laiški geriausio rinkinio, tik \$1.00. Pasiųskite "Money Order" šiandien į

ROYAL SALES CO.,
Dept. 13—Box 59 — Station O,
NEW YORK CITY.

BRITVOS.

Jau vėl atėjo VOKISKŲ BRITVŲ, pilnai gvarantuotų. Kas dar neturite geros britvos, o norite turėti, kreipkitės pas —

M. ZIZAS, 138 Millbury Str., WORCESTER, MASS.

Čeverų Krautuvė

35 GRAFTON STREET.

Dručiausių ir gražiausių čeverų ir kaliošų, vidutinėmis kainomis galite pasipirkti tikrai mūsų krautuvėj. Pataisome senus čeverkus gražiai ir drutai.

ANTANAS J. BABECKAS,
35 Grafton Street, Worcester, Mass.

PARSIDUODA LABAI PIGIAI.

Geras pianas su pianolu, gail grajiti rankom arba grajina užsukus. Didelis grafafonas su daugeliu rekordų; parduoda furničiai gana pigiai ir galima eiti gyventi į tą pačią vietą. Parsiduoda geras Auburn automobilus, penkių sėdynių, 1918 metų darbo. Kreipkitės pas —

ANTANĄ BUBECKĄ,
35 Grafton st. Worcester, Mass.
(34—36)

daugiau niežėjimo, kasjomsi, plaukų slinkimo ir kitų nesmagumų, įvykstančių nou pleiskanų.

RUFFLES
panaikins visus niežėjimus ir išvalys iš galvos visas pleiskanas. Paskui tik retkarčiais suvilgymas galvos apsaugos ją nuo pleiskanų atsinaujinimo. RUFFLES yra maistinga maudynė galvos odai ir plaukams. Ji nesugadins nei jautriausios odos. Jus negalite apsieiti be RUFFLES, jei turite pleiskanų. Jus aptiekinkinas parduos jums už 6c. bankutę. Mes taipgi galime atsigest jums tiesiog, jei gausime nuo jusų 75 centus pacio markėmis ar money order, kuriuos siųskite šiuo adresu: F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Sveikata žmogaus tai didžiausias Turtas!

Ar vartojai kada Ursolo Special Bitters?

Jeigu ne, tai parsitrauk šia dien.

Štai ką rašo vienas iš daugelio mūsų Bitterio vartotojų: "Dvylika metų atgal, aš pradėjau jausti skausmą vidurių ir kas dienąėjau blogin. Pradėjau įieškoti pagelbos pas daktarus, daug pinigų man kaštavo, ir daktarai ant galo pasiule man eiti ant operacijos. Norėdamas apsaugoti operacijos ant patarimo mano prieteli, aš pradėjau vartoti Ursolo Special Bitters del vidurių su geriausiomis pasekmėmis. Ir dabar jau keli metai kaip jaučiuosi suvisu sveikas ir tvirtas."

URSULO Special Bitters, yra geriausiai sutaisytas per geriausius specialistus puikiai sudrutina nervus, tikrai pagelbsti ligose skilvio, vidurių, Zarnų, įkštų, kepenų ir širdies. Pasekmingai išvalo vidurius, prašina gesus iš vidurių, padaro gerą apetitą, prašina kataro atsirgimą, skilvio surukstėjimą, galvos skaudėjimą, vemimo, nerviškumo, neuralgijos, skisto kraujo, padaro gražų raudoną kraują, taippat vyrų, moterų ir vaikų ligose, kurie reikalauja kraujo sustiprinimui. Taigi jeigu norite buti sveiki ir tvirti tai naudokite Ursolo Special Bitters ir Jums suteiks sveikata.

URSULO SPECIAL BITTERS yra labai pasekmingas. Jis išlaikė ištirimą per daugel metų, ir tokių būdų jis teikia save pats savo nuopelnais. Nepadarysi klaidos reikalaujamas šio bitterio, o pakes yra labai pigios:

1 Didelė Bonka - \$ 1.25
6 " " - \$ 6.50
12 " " - \$12.00

Reikalaukite aptiekose, o jeigu ne gausite, tai ne imkite kitiškiškos bet reikalaukite tiesiog iš mūsų. Norėdami greit aplaipyti siuskit sykiu su užsakymu ir Money Orderj del padengimo lešų viršui paženklintą kainą, o mes aplaikę, tuoj prisiumis reikalaujamų gyduolių. Siusdami užsakymus ir Money Orderius, uždekte aiškiai savo antrašą ir adresuokit pas mus šitaip:

URSOLO SALES CO.,
160 N. Wells St., CHICAGO, ILL.
DEF. D.